

**Joukkueurheilua harrastavien 7-11-vuotiaiden lasten
itsearvioitujen sosiaalisten taitojen yhteydet
harrastusvuosiin, sukupuoleen ja ikään**
Matias Vähätörmä

Kasvatustieteen pro gradu -tutkielma
Monografiamuotoinen
Kevätlukukausi 2022
Opettajankoulutuslaitos
Jyväskylän yliopisto

TIIVISTELMÄ

Vähätörmä, Matias. 2022. Joukkueurheilua harrastavien 7-11-vuotiaiden lasten itsearvioitujen sosiaalisten taitojen yhteydet harrastusvuosiin, sukupuoleen ja ikään. Kasvatustieteen pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto. Opettajankoulutuslaitos. 63 sivua.

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää joukkueurheilua harrastavien 7-11-vuotiaiden lasten itsearvioitujen sosiaalisten taitojen yhteyksiä ja eroja suhteessa harrastusvuosiin, sukupuoleen ja ikään. Tutkimuksen kohdejoukko (n= 150) koostuivat Suomalaisten koripalloseurojen harrastajista. Tutkimuksen aineisto kerättiin Webropol-kyselylomakkeen avulla. Kyselyssä sosiaalisia taitoja mitanneet mittarit muodostettiin Goldsteinin (1980) ja Croninin ja Allenin (2017) kehittämiä kysymyspatteristoja hyödyntäen. Kysymyksiä jatkojalostettiin joukkueurheilukontekstiin sopivaksi. Aineiston analysointivaiheessa mittareiden kysymyksistä muodostettiin summamuuttuja, jolloin päämuuttujan yhtäläisyyksiä ja eroja harrastusvuosiin, sukupuoliin ja ikäluokkiin voitiin tutkia. Tarkasteluissa käytettiin apuna Pearsonin korrelaatiota, kahden riippumattoman otoksen t-testiä ja Kruskal-Wallis-testiä.

Tutkimus osoitti, ettei harrastettujen vuosien ja itsearvioitujen sosiaalisten taitojen välillä ollut tilastollisesti merkitsevää yhteyttä. Myöskään sukupuolien välillä ei ollut tilastollisesti merkitseviä eroja. Kuitenkin keskiarvojen tarkastelussa kävi ilmi, että tytöt arvioivat omat sosiaaliset taitonsa poikia korkeammalle. Ikäluokkien välisessä tarkastelussa, 9-vuotiaat arvioivat omat taitonsa vahvimmiksi, kun taas 7- ja 8-vuotiaat arvioivat omat taitonsa alhaisimmiksi. Erot eivät kuitenkaan olleet tilastollisesti merkitseviä. Tämä tutkimus tuo arvokasta lisätietoa joukkueurheilua harrastavien lasten sosiaalisten taitojen yhteydestä harrastettuihin vuosiin, sukupuoleen ja ikään. Tutkimuksen tuloksia voi hyödyntää tulevaisuuden valmentajakoulutuksissa ja ennen kaikkea se luo pohjaa uusille sekä laajemmille saman aihepiirin tutkimuksille.

Asiasanat: joukkueurheilu, sosiaaliset taidot, lapset, koripallo

SISÄLTÖ	
TIIVISTELMÄ	
TIIVISTELMÄ.....	2
SISÄLTÖ	3
1 JOHDANTO.....	5
2 KESKILAPSUUSAJAN SOSIAALINEN KEHITYS.....	7
2.1 Lapsen kehitys on kokonaisvaltaista	7
2.2 Keskilapsuudessa kehittyvä suhde erilaisiin sosiaalisiin ympäristöihin .	8
3 RYHMÄN SOSIAALISET TAIDOT JA VUOROVAIKUTUS.....	10
3.1 Mitä sosiaaliset taidot ovat?	10
3.2 Missä ja miten sosiaaliset taidot kehittyvät?.....	11
3.3 Ryhmien roolitus.....	13
4 JOUKKUEURHEILU SOSIAALISTEN TAITOJEN OPPIMISEN MAHDOLLISTAJANA	14
4.1 Joukkueurheilun sosiaaliset hyödyt ja haitat.....	14
4.2 Urheilujoukkue ja siinä kommunikointi	15
4.3 Valmentaja roolimallina sosiaalisten taitojen kartuttamiselle.....	16
5 TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	19
6 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN.....	21
6.1 Tutkimusmenetelmä ja tutkimuksen mittarit.....	21
6.2 Aineiston keruu.....	23
6.3 Osallistujat	24
6.4 Aineiston analyysi	26
6.5 Eettiset ratkaisut.....	27
7 TULOKSET.....	31
7.1 Harrastettujen vuosien yhteys itsearvioituihin sosiaalisiin taitoihin....	31

7.2 Sukupuolten väliset erot itsearvioiduissa sosiaalisissa taidoissa	32
7.3 Ikäluokkien väliset erot itsearvioiduissa sosiaalisissa taidoissa	33
7.4 Sukupuolitettujen ikäluokkien väliset erot ja yhteydet itsearvioiduissa sosiaalisissa taidoissa.....	33
8 POHDINTA.....	36
8.1 Tulosten tarkastelu ja johtopäätökset.....	36
8.2 Tutkimuksen arviointi.....	40
8.3 Tulevaisuuden ideoita ja huomioita.....	42
8.3.1 Jatkotutkimusideoita.....	42
8.3.2 Tutkimuksen käytännön hyödyt.....	43
LÄHTEET	44
LIITTEET.....	56

1 JOHDANTO

Tässä tutkimuksessa selvitetään joukkueurheilua harrastavien 7–11-vuotiaiden lasten itsearvioitujen sosiaalisten taitojen yhteyksiä ja eroja suhteessa harrastusvuosiin, sukupuoleen ja ikään. Harrastuksia, kuten joukkueurheilua voidaan pitää koulun rinnalla lapsen yhtenä kasvualustana (Kirveslahti ym., 2014, s.185; myös ks. Kokko 2013). Urheilu on yksi suosituimmista harrastusmuodoista: esimerkiksi 9-vuotiaista 67 % ja 11-vuotiaista noin 71 % oli mukana jossain urheiluseuratoiminnassa (Blomqvist ym., 2019; myös ks. Karjalainen & Mononen, 2019). Urheiluharrastuksessa, kuten joukkueurheilussa, yksilö pääsee mukaan useisiin vuorovaikutustilanteisiin, joissa hän pääsee oppimaan ja käyttämään monenlaisia sosiaalisia taitoja (Lämsä & Mäenpää, 2013/2014). Joukkueurheilua harrastavien lasten sosiaaliset taidot ovat osoittautuneet paremmiksi kuin ei harrastavien lasten, tilastollisesti merkitsevästi (Coskuner ym., 2021; Karademir, 2020). Forsman ja Lampinen (2008) pitävätkin joukkueurheiluoahjaajan päätehtävänä lapsen sosiaalisen kasvun ja kehittymisen tukemista.

Joukkueurheilua harrastavien lasten sosiaalisten taitojen yhteyttä harrastusvuosiin, sukupuoleen ja ikään on tutkittu jonkin verran. Myös tutkijan oma kandidaatintutkielma (2020) tarkasteli tätä aihepiiriä. Harrastetut vuodet ja itsearvioidut sosiaaliset taidot eivät ole osoittautuneet tilastollisesti merkitseväksi yhteydeksi (Dus & Aslan, 2020; Vähätörmä 2020), mutta tytöt ovat arvioineet sosiaaliset taitonsa poikia paremmiksi (Coskuner ym., 2021; Dus & Aslan, 2020; Karademir, 2020; Kärkkäinen & Mettovaara, 2016; Uusihaka, 2018; Vähätörmä, 2020). Ikäluokkien ja itsearvioitujen sosiaalisten taitojen välillä eroja on löydetty, mutta aina ne eivät ole olleet tilastollisesti merkitseviä (Coskuner ym., 2021; Dus & Aslan, 2020; Karademir, 2020; Vähätörmä, 2020).

Tutkijan henkilökohtainen kiinnostus aihetta kohtaan kumpuaa tutkijan omasta luokanopettajakoulutuksesta sekä lähes 20 vuotta kestäneestä joukkueurheilutaustasta. Joukkueurheilulajeista koripallo valikoitui tarkasteltavaksi joukkueurheilulajiksi tutkijan oman harrastus- ja

valmentajataustan myötä. Sen lisäksi, tutkijalla oli eniten suhteita eri koripalloseurojen päättäjiin.

Aineisto kerättiin strukturoidulla Webropol-kyselyllä, johon vastasi 150 7-11-vuotiasta koripallon harrastajaa. Kyselyssä kerättiin taustatietojen lisäksi tietoa heidän itsearvioimistaan sosiaalista taidoistaan. Aineistoa analysoitiin IBM SPSS Statistics 26-ohjelmiston testien avulla. Tutkimus tuo arvokasta lisätietoa joukkueurheilua harrastavien lasten sosiaalisten taitojen yhteydestä harrastettuihin vuosiin, sukupuoleen ja ikään. Tutkimuksen tuloksia voi hyödyntää tulevaisuuden valmentajakoulutuksien materiaaliosana sosiaalisista taidoista puhuttaessa. Tutkimus luo myös pohjaa uusille sekä laajemmille joukkueurheiluun ja sosiaalisiin taitoihin liittyville tutkimuksille.

2 KESKILAPSUUSAJAN SOSIAALINEN KEHITYS

2.1 Lapsen kehitys on kokonaisvaltaista

Ihmisen kehitystä tarkastellaan yleisesti erottelemalla yksilön fyysinen, sosiaalinen ja psyykinen kehitys toisistaan. Ne ovat kuitenkin sidoksissa toisiinsa ja muodostavat yhdessä ihmisen monipuolisen kehityskaaren (esim. Bandura ym., 2016, s. 34; Crain, 2016; Sand ym., 2011). Esimerkiksi kun fyysinen ominaisuus kehittyy, sen vaikutus psyykkiseen ja sosiaaliseen kehitykseen on nähtävissä: liikkuminen mahdollistaa yksilön siirtymisen paikasta toiseen, erilaisia sosiaalisia tilanteita ihmisten kanssa ja psyykkisen hyvinvoinnin kasvua, jolloin yksilö alkaa kokea itsensä yhdeksi toimijaksi tässä maailmassa (Kronqvist & Pulkkinen, 2007, s. 27–30).

Sosiaalisia taitoja opettaessa lapselle annetaan tietoa vuorovaikutustilanteisiin liittyvistä oikeanlaisista toimintatavoista (Aro & Adenius-Jokivuori, 2014, s. 264). Mallintaminen on yksi luonnollinen tapa oppia sosiaalisia taitoja (ks. Bandura ym., 2016; Crain, 2016). Mitä pidemmälle esimerkiksi harrastusporukassa vuorovaikuttaminen etenee, sitä enemmän yksilö alkaa muokkaamaan ja oppimaan sosiaalisia taitoja vuorovaikutustilanteissa joukkuekavereiden kanssa (Gould ym., 2012; Holt, 2008). Piaget:n mukaan oppimisprosesseissa eli tässä tapauksessa erilaisissa vuorovaikutustilanteissa, yksilölle syntyy omien havaintojensa perusteella jäsenyneitä toiminta- ja tietokokonaisuuksia eli skeemoja (Crain, 2016, s. 122). Skeemat kehittyvät korvaamalla vanha tieto uudella tai sisällyttämällä uusi saatu oppi vanhaan tietoon (Beilin, 1997, s. 122; Cohen, 2018). Skeemoihin liittyvän taidon oppimisen avulla yksilö pystyy säätämään kaikkia vuorovaikutustilanteissa saamiaan oppeja omaan vuorovaikutukselliseen minäänsä sopiviksi (Cohen, 2018).

2.2 Keskilapsuudessa kehittyvä suhde erilaisiin sosiaalisiin ympäristöihin

Ikävuosien 7–11/12 aikana tapahtuvaa ajanjaksoa kutsutaan keskilapsuudeksi (Nurmi ym., 2014, s. 77). Lapsen elämään kuuluvilla kasvattajilla on suuri vaikutusmahdollisuus sosiaalisten tilanteiden mahdollistamiseen: he voivat järjestää lapselle vuorovaikutustilanteita, joissa sekä sosiaalisten taitojen oppiminen että ystäväystyminen toisten ihmisten kanssa mahdollistuu (Mussen ym., 1971, s. 134; Parken, 2004). Yksi vaihtoehto tähän on etsiä omalle lapselleen sopiva harrastus ja olla tukemassa lapsen valintoja siihen liittyen.

Keskilapsuuden aikana, lapsi hakeutuu samanikäisten, yleensä samaa sukupuolta olevien seuraan (mm. Crain, 2016; Mussen ym., 1971; Nurmi ym., 2014; Pulkkinen, 2002). Lapsi alkaa löytämään pysyviä ja turvallisia kaverisuhteita joko oman harrastuksen ja/tai kouluporukan parista. Heidän kanssaan vuorovaikuttaessaan, lapsi omaksuu sukupuolelle tyypillisiä käyttäytymismalleja (Martin ym., 2021). Lapsi oppii kavereiltaan toiminnallisia taitoja, jotka liittyvät fyysisiin suoriin, kielelliseen kehitykseen, itsenäisyyteen ja sosiaalisten taitojen kehittymiseen (Nurmi ym., 2014, s. 122). Pikkuhiljaa lapsi alkaa yhdessä tovereidensa kanssa koettujen kokemusten kautta huomiomaan toiset ympärillään ja pyrkii tekemään heidän olonsa mukavaksi (Pulkkinen, 2002, s. 112).

Sosiaalisissa ympäristöissä vuorovaikuttaessaan lapsi oppii jakamista, vuorottelua, reilun pelin sääntöjä ja olemaan tasapuolinen toisia kohtaan (Aine, 2011, s. 32). Lapset ymmärtävät, että joissain tilanteissa toinen lapsi voi saada enemmän huomiota, joissain tilanteissa hän itse pääsee olemaan huomion keskipisteenä (Pölkki, 2020). Jotta lapsi pystyy oppimaan luottamusta ja herkkyyttä toista ihmistä kohtaan, tarvitsee hän kaverisuhteiden lisäksi ystävyysuhteita: ystävyysuhteet ovat tietyllä tapaa pysyvimpiä kuin kaverisuhteet ja ulottuvat yleensä useiden vuosien mittaisista jopa koko iän kestäviin suhteisiin (Nurmi ym., 2014, s. 123). Ystävyysuhteiden aikana tulee erimielisyyksiä ja riitoja. Näiden kokemusten avulla yksilö kuitenkin oppii käyttämään sosiaalisia taitojaan oikealla tavalla tilanteen selvittämiseksi: samalla

he oppivat tärkeitä kritiikinsietämisen taitoja, joiden tärkeys kasvaa mitä lähemmäksi ihminen varttuu kohti työelämää (Martin ym., 2021).

Vuorovaikuttaessa syntyy tilanteita, joissa yksilö saa suoraa palautetta hänen käyttäytymisestään. Palautteiden avulla lapsi muokkaa omaa itsetuntemustaan, jolloin hän vahvistaa omaa näkemystään psykofyysissoosiaalisenä ihmisenä (Hattie & Timperley, 2007). Itsekeskeisyyden tarve vähenee enemmissä määrin keskilapsuuden ajan alkaessa: tilalle alkaa muodostumaan empatian taitoa, jonka avulla yksilö pystyy ottamaan huomioon ympärillä olevat ihmiset ja on kykenevä asettumaan heidän tilanteeseensa (Autio & Kaski, 2005, s. 37).

Keskilapsuuden loppupuolella yksilöissä ilmenee merkkejä kiinnostuksen siirtymisestä omasta perheestä kaveri- ja harrastuspiirien toimintaan (Mussen ym., 1971, s. 136; Pulkkinen, 2002, s. 113). Keskilapsuudessa sosiaalisten taitojen ympäristö laajenee, mutta se ei vähennä lapsen ja huoltajan yhteisen ajan tärkeyttä: Vaikka lapsi saakin virikkeitä koulun tai harrastusten parista, odottaa lapsi edelleen pääsevänsä touhuamaan yhdessä huoltajansa kanssa. On hyvin yleistä, ettei lapsi ole enää kiinni huoltajassaan, vaan saa riemua uusien ihmisten kanssa vuorovaikuttamisesta (Mannerheimin lastensuojeluliitto, 2019).

3 RYHMÄN SOSIAALISET TAIDOT JA VUOROVAIKUTUS

3.1 Mitä sosiaaliset taidot ovat?

Sosiaalisille taidoille ei ole olemassa vain yhtä pätevää määritelmää. Hyvät sosiaaliset taidot ovat yksilön tapa onnistua käyttämään oikein omia sosiaalisia taitojaan erilaisissa sosiaalisissa ympäristöissä, joiden avulla vuorovaikutus eri yksilöiden välillä mahdollistuu (mm. Cartledge & Milburn, 1978; Gresham & Elliot, 1990, s. 292; Hersen ym., 1979). Sosiaaliset taidot voidaan määritellä niin ikään tietynlaisina kehittyneinä käyttäytymismuotoina, joiden avulla yksilö pystyy sopeutumaan vuorovaikutustilanteeseen ja tyydyttämään ryhmän psyykkiset sekä fyysiset tarpeet ilman sosiaalisten konfliktien syntymistä (Coskuner ym., 2021; myös osittain ks. Kulmala & Laine, 2013, s. 19; Turkka & Saarnholm, 2021).

Sosiaalisten taitojen kirjo on nykymaailmassa valtava. Se, mitkä taidot luokitellaan sosiaalsiin taitoihin, vaihtelee aina tulkitsijan, tilanteen, kulttuurin tai ajan vaikutuksesta (Keltikangas-Järvinen, 2010, s. 22; Laine, 2005, s. 116). Cronin ja Allen (2017) luokittelivat keskusteluun ja neuvotteluun liittyvät taidot kommunikaatioon liittyviin taitoihin. Samaiset taidot olivat puolestaan osana sosiaalisten taitojen kirjoa monissa muissa tutkimuksissa ja teorioissa (ks. mm. Berko ym., 2010; Goldstein, 1980; McGinnis ym., 2012; Vähätörmä, 2020). Monet tutkijat ovat luokitelleet osan sosiaalisista taidoista vielä yksityiskohtaisemmin, sosiaalisiksi perustaidoiksi. Näihin kuuluu muun muassa keskustelun aloittaminen ja lopettaminen, kuuntelun taito, kiittäminen ja avun pyytäminen (mm. Berko ym., 2010, s. 21; Goldstein, 1980; Kauppila, 2005, s. 127). Yksi keskeinen sosiaalinen taito on koettujen tunteiden sanottaminen, minkä avulla yksilö pystyy säätelemään omia tunteitaan vuorovaikutustilanteen vaativalla tavalla (Kulmala & Laine, 2013, s. 18; myös ks. McGinnis ym., 2012). Cronin ja Allen (2017) luokittelivat tämän taidon puolestaan emotioihin liittyväksi taidoksi.

Tietyissä sosiaalisissa tilanteissa yksilö voi huomata, että toinen osapuoli käyttää sosiaalisia taitojaan väärin. Kyseistä tilannetta kuvaa käsite, sosiaalinen dilemma: tällainen ristiriita syntyy tilanteessa, jossa yhden ryhmän jäsenen kannalta häntä eniten hyödyttävä toiminta koituu lopuille ryhmässä mukana olijoille epäedulliseksi (Hogg & Abrams 1993, s. 92–93). Tästä syntyy ryhmän jäsenten välille kilpailua. Ryhmän kehittymisen valossa otollisin tilanne on silloin kun ryhmän kilpailuvietti sekä yhteistoiminnan taso ovat tasapainossa: tällainen toiminta luo edellytykset koko ajan kehittyneemmille sosiaalisille taidoille niin yksilön kuin koko ryhmän kehityksen näkökulmastakin (Warner & Dixon, 2013).

3.2 Missä ja miten sosiaaliset taidot kehittyvät?

Sosiaaliset tilanteet ovat lähes tulkoon aina vastavuoroisia tilanteita, joissa sosiaaliset taidot sisältävät sekä aloitteisuutta että kykyä vastata toisen keskustelussa olevan ihmisen aloitteisiin suotavalla tavalla (Aro & Adenius-Jokivuori, 2014, s. 254). Yksilön ollessa sosiaalisesti lahjakas on hän kykenevä asettumaan keskustelussa toisen osapuolen asemaan, ymmärtämään häntä ja sitä kautta kykenee ilmaisemaan omaa viestiänsä tilanteeseen sopivilla keinoilla (Aro & Adenius-Jokivuori, 2014, s. 255; Dus & Aslan, 2020). Mitä enemmän sosiaalisten tilanteiden kokemuksia yksilöllä on, sitä enemmän hänellä on pohjaa hallita erilaisia sosiaalisia tilanteita ja kehittyä omissa taidoissaan (Bruner ym., 2017). Iältään vanhemman yksilön pitäisi olla kokenut enemmän erilaisia sosiaalisia tilanteita, kuin häntä nuorempien. Nuorempi voi silti osata käyttää omia sosiaalisia taitojaan paremmin, mutta hänen kokemustensa määrä ja siihen liittyvä kosketuspinta pitäisi olla pienempi.

Hyvät sosiaaliset taidot edellyttävät tietoa ihmisistä ja heidän toiminnastaan (Sallinen, 2019, s. 134). Aro ja Adenius-Jokivuori (2014, s. 254–256) pitävät kykyä soveltaa kyseistä tietoa eri vuorovaikutustilanteissa ja niihin liittyvissä ongelmanratkaisutilanteissa, tarpeellisenä oppina. Lapsen sosiaaliset taidot koostuvatkin aina lukuisista kielellisistä ja ei-kielellisistä toiminnoista,

esimerkiksi taidosta mennä mukaan toisten leikkiin: jotta tämä onnistuisi pitää lapsella olla jo paljon ymmärrystä kyseisestä leikistä ja tilanteesta yleensäkin (Aro & Adenius-Jokivuori, 2014, s. 258). Samanlaiset lainalaisuudet pätevät myös missä tahansa muussa sosiaalisessa tilanteessa. Ilman oikeanlaisia havaintoja ja päätelmiä uuteen vuorovaikutustilanteeseen tuleminen ja siinä vuorovaikuttaminen on hankalaa (Valvio & Parviainen, 2013, s. 47).

Sosiaalinen vuorovaikutus sanana määrittelee kattavasti kaikenlaisissa ympäristöissä tapahtuvaa vuorovaikutusta, johon kuuluu niin sosiaalisten taitojen hyödyntäminen kuin sosiaalisten suhteiden ylläpitäminen (Kauppila, 2005, s. 21). Ihmisillä on omanlaisensa käsitys siitä, mitä sosiaalisia taitoja tarvitaan erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa. Nämä käsitykset syntyvät yksilön oman elämän kokemuksen pohjalta, usein opittujen toimintamallien vaikutuksesta (Salmivalli, 2005, s. 75). Tästä juontaa käsite sosiaalisen käyttäytymisen malli, joka muovautuu näiden lisäksi ihmisen temperamentin ja elämän kokemuksen pohjalta (Merrell & Gimpel, 1998; myös ks. Laine, 2005, s. 115–116). Opittujen mallien avulla muokkaamme yleisesti käyttäytymistämme sekä sosiaalista identiteettiämme kyseisen ryhmän tarpeiden mukaisiksi (Bandura ym., 2016, s. 42).

Kouluikäinen lapsi oppii myös huoltajien arvomaailman kautta hyväksymään tai paheksumaan tiettyjen ihmisten ominaisuuksia tai toimintaa (Autio & Kaski, 2005, s. 36). Oikean ja väärän erottamisen kyky kehittyy ainoastaan elämässä tulevien kokemusten kautta, jonka vaikutuksesta yksilön oma moraalikäsitelmä muovaantuu (Crain, 2016, s. 159). Näiden perusteella voidaan esittää, että yksilön kokonaiskehityksen kannalta olennaista on hankkia sosiaalista osaamista erilaisten ryhmien jäsenenä. Tämä antaa yksilölle mahdollisuuden tulla kuulluksi. Arvostuksen saaminen onkin tarve, jonka avulla ihmisen motivaatio ja minäkuva itsestään pysyy positiivisena, jolloin oppiminenkin tuntuu mukavalta ajanvietteeltä (Mattila, 2007, s. 29).

3.3 Ryhmien roolitus

Ryhmä luokitellaan ihmisjoukoksi, jossa yksilö pääsee vahvistamaan ja käyttämään sosiaalisia taitojaan (Hartley, 1997, s. 17–18). Ryhmän tunnusmerkkejä ovat muun muassa koko, roolitus ja ryhmän yhdessä laatimat säännöt: ryhmät koostuvatkin usein tietyllä tapaa samanhenkisten, samassa tilanteessa tai asemassa olevista yksilöistä (Kopakkala, 2008, s. 34–36). Laineen (2005, s. 196) luokittelussa, ryhmiä voidaan luokitella koululuokan, harrasteryhmän, työyhteisön tai ikäluokan perusteella. Näiden luokkien sisällä voi olla muodostunut hyvin erilaisia ryhmiä. Esimerkiksi harrasteryhmissä saattaa olla ryhmiä, jotka tavoittelevat liikunnan iloa sekä ryhmiä, joissa kilpailuelementti on jo enemmän osana harrastusta.

Uniikki ryhmä muodostuu aina ensin ihmisten välisen vuorovaikutuksen seurauksena (Jauhiainen & Eskola, 1994, s. 67). Useasti ryhmään päädytään samankaltaisten intressien ja tavoitteiden kautta (Pennington, 2000). Sosiaalisen kanssakäymisen tuloksena yksilöt päättävät sitten, jatkavatko he osana ryhmää.

Jokaisella vuorovaikutuksellisessa ryhmässä olevalla on Kopakkalan (2008, s. 189) mukaan tietynlainen rooli kyseisessä ryhmässä: Roolit voivat olla virallisia, kuten joukkueen valmentajan tai pelaajan rooli. Ne voivat syntyä myös epävirallisesti ryhmätoiminnan elämisen seurauksena. Jostakin ryhmän jäsenestä tulee ryhmän johtaja, jostakin ryhmän koomikko, jostakin ryhmän kuuntelija ja jostakin ryhmän tarkkailija (Kopakkala, 2008, s. 190).

4 JOUKKUEURHEILU SOSIAALISTEN TAITOJEN OPPIMISEN MAHDOLLISTAJANA

4.1 Joukkueurheilun sosiaaliset hyödyt ja haitat

Hyvin useasti joukkueurheilua kokeillaan kaverin kehotuksesta (Autio & Kaski, 2005; Vasarainen & Hara, 2005, s. 37). Yksilön päästessä sisälle joukkueeseen, alkaa hän saamaan sosiaalisia kontakteja, uusia kavereita ja uudenlaisia vuorovaikutuskokemuksia (Cassidy & Kidman, 2010). Joukkue on yksi sosiaalisten taitojen harjoittelun mahdollistajista (Kerski & Clark, 2015). Tärkein yksittäinen tekijä yksilön sosiaalisten taitojen kehittymiseen joukkueurheilussa ovat joukkuekaverit ja valmentajat: joukkuekavereilla on suuri merkitys suhteessa siihen, jatkuuko kyseinen joukkueurheiluharrastus (ks. Kärkkäinen & Mettovaara, 2016; Uusihaka, 2018; Vasarainen & Hara, 2005, s. 37).

Miksi sitten lapsen olisi hyvä harrastaa joukkueurheilua? Yleisesti liikkuminen edistää ihmisen unenlaatua, lisää jaksamista, vähentää stressiä ja parantaa fyysistä aktiivisuutta (mm. Bergeron, 2007; Bloodworth ym., 2012; Côté & Fraser-Thomas, 2016; Pawlowski ym., 2018). Urheiluun osallistuminen tarjoaa nuorelle mahdollisuuksia oppia motorisia taitoja ja kehittää omia sosiaalisia ja kognitiivisia taitojaan (mm. Bloom ym., 2012; Bruner ym., 2017; Bryant ym., 2020; Côté & Fraser-Thomas; Eischberg, 2004, s. 11; Gould, 2004; Mahoney ym., 2005; Taylor ym., 2015).

Yksilö oppii joukkueurheilun kautta kunnioittamaan vastustajaansa ja pelaamaan rehdisti (Aine, 2011, s. 31; Seefeld & Ewing, 1997). Psykologisesti tarkasteltuna joukkueurheilussa vuorovaikuttaminen luo yksilölle mahdollisuuden itsetutkiskeluun, kehittää omaa itsetuntoaan ja lisää tyytyväisyyttä elämään (Harrist & Witt, 2012; Nauert, 2018). Joukkueen onnistuessa yhdessä asettamissaan tavoitteissa, tuntee yksilö itsensä tärkeäksi osana joukkuetta, jolloin arvostus itseään kohtaa kasvaa (Vasarainen & Hara, 2005, s. 72).

Kun kyse on sosiaalisesta ryhmästä, myös kiusaamiselementti on mahdollinen. Osaltaan yksittäinen kiusoittelu ja tilannekohtaiset erimielisyydet kuuluvat osaksi kasvavaa ja kehittyvää ryhmätoimintaa: kiusaaminen on kiusaamista silloin, kun se kohdistuu tarkoituksenmukaisesti aina samaan henkilöön (Salasuo & Homi, 2020). Valmentajien pitää muistuttaa opettajien tavoin tasasin väliajoin lapsia heidän oikeudestaan tulla kertomaan heille tai huoltajilleen, jos he ovat nähneet tai tulleet osalliseksi jotain kiusaamistilannetta (Côté & Gilbert, 2009).

Yksilön voitonhalu voi Bogartin ja kumppaneiden mukaan (2018, s. 157–159) joskus olla liian suuri, mikä näkyy yksinyrittämisenä tai yksilön kohdalla liiallisena stressitason nousuna: Juoniorijoukkueissa tällaista ei kuitenkaan pyritä saavuttamaan. Tärkeämpää on kasvattaa yhteistä joukkuehenkeä ja antaa arvokkaita kilpailukokemuksia niille, jotka ovat niitä vailla.

4.2 Urheilujoukkue ja siinä kommunikointi

Oman roolin löytäminen joukkueessa on jokaisen joukkueurheilua harrastavan pelaajan tavoitteena. Toimivassa joukkueessa jäsenet ovat tiedostaneet ja hyväksyneet roolisuhteiden vaihtelun (Miettinen, 1992, s. 98). Joukkueen pelaajien viimeisenä äänenä toimii kapteeni, joka valitaan ryhmän jäsenten tai valmennusjohdon kesken (Vasarainen & Hara, 2005, s. 99). Hänen täytyy olla henkilö, joka edustaa koko joukkueen yhteistä arvomaailmaa ja käyttää omaa valtaansa ainoastaan ajaakseen joukkueen etua (Brackett, 2011, s. 9). Kapteenina toimiminen tuo näin ollen valitulle yksilölle valtaa ja vastuuta joukkueen äänenä toimimisesta.

Joukkueurheilun avulla lisääntyvä sosiaalinen kasvu on positiivisesti yhteyksissä yksilön parempaan omatoimisuuteen, kommunikointiin sekä henkilökohtaisten että ryhmän yhteisen päätöksenteon mahdollisuuksiin (Telama & Polvi, 2005, s. 628–630). Joukkueessa tapahtuviin sosiaalisiin vuorovaikutustilanteisiin liittyy aina paljon verbaalista, mutta myös nonverbaalista kommunikointia: näissä tilanteissa yksilö tulkitsee joukkueen

muiden jäsenten kommunikaatiota äänen sävystä, elekielestä ja vartalonliikkeestä (ks. Raiola & Di Tore, 2012; Sullivan, 2012; Zamfir, 2017). Näiden tulkintojen avulla hän pystyy adaptoitumaan ja käyttäytymään tilanteeseen vaativalla tavalla.

Joukkueurheilu tarjoaa mahdollisuuden olla päättämässä joukkueen omia tavoitteita, joissa sitten onnistutaan tai epäonnistutaan joukkueena. Yksilöt tekevät kuitenkin lopulta joukkueen (Bloom ym., 1997; Vasarainen & Hara, 2005, s. 92). Ryhmän jokaisella jäsenellä onkin oma merkityksensä ryhmässä pysymiseen (van Deurzen & Adams, 2016). Urheilujoukkueen jäsenten ollessa vuorovaikutuksessa keskenään sekä pelikentällä että sen ulkopuolella, sitoutuvat he noudattamaan joukkueen asettamia sääntöjä ja tavoitteita: näin joukkueessa lisääntyy yhteisyyden tunne eli joukkuehenki, joka kasvattaa puolestaan yksilön tunnetta hänen arvokkuudestaan koko joukkueelle (Packianathan, 2004). Parhaassa tapauksessa joukkueurheiluharrastus antaa ihmiselle mahdollisuuden vuorovaikuttaa omana itsenään, ilmaista omia ajatuksiaan ja tunteitaan avoimesti, sekä antaa turvallisen ympäristön onnistua ja epäonnistua yksin ja yhdessä joukkueena.

4.3 Valmentaja roolimallina sosiaalisten taitojen kartuttamiselle

Joukkueurheilu ei olisi mitään ilman osaavia valmentajia ja ohjaajia (Barber, 2014). Harjoitusten ja pelitapahtumien organisoinnin ja suunnittelun lisäksi valmentajan täytyy ottaa vastuu valmennettavien yksilöiden sosiaalisten taitojen opettamisesta ja psyykkisestä hyvinvoinnista: kasvattaen heitä samalla urheilun ulkopuoliseen elämään (Camiré ym., 2011; Hämäläinen, 2012, s. 49; Trottier & Robitaille, 2014; Vasarainen & Hara, 2005, s. 53). Hyvän suunnittelun perusideana on, että valmentajalle jää itse harjoitustilanteessa resursseja kohdata ja kommunikoida jokaisen pelaajansa kanssa (Puhakainen, 2001; Smith & Smoll, 2012).

Valmentajan rooli korostuu eri tavoin eri-ikäisille harrastajille. Mitä nuorempi yksilö on, sitä enemmän hän pitää omaa valmentajaansa

auktoriteettina ja roolimallina, joka opettaa häntä lähes jokaisella liikkeellään ja teollaan (Driska, 2020; Hämäläinen ym., 2015, s. 22). Valmentaja viestii omalla puheellaan, eleillään ja olemuksellaan koko ajan jotakin pelaajilleen (Coachingbest, 2020). Nykypäivän valmentajan olisikin hyvä käyttää positiivissävyytteistä palautetta valmennuksessaan: negatiivisten palautteiden antaminen ei ole enää yksilöä kehittävää valmentamista (Light & Harvey, 2015; Light & Kentel, 2013; myös ks. Jaakkola, 2015, s. 137–140).

Valmentajan tehtäviin kuuluu tarkkailuun, ohjaukseen, katseluun, kuunteluun, kommentointiin, korjaukseen ja kyselyyn liittyviä taitoja (Jaakkola, 2015, s. 130–132; Vasarainen & Hara, 2005, s. 44). Yksi tärkeimmistä taidoista on kyseleminen. Sen avulla valmentaja motivoi ja saa pelaajat ajattelemaan itse opittuja asioita joukkue- ja omakohtaisesti. Kysymyksillä valmentaja saa aikaan vastavuoroista kanssakäymistä pelaajien välillä: tämä toimii opettavaisena ohjenuorana sosiaalisten taitojen harjoittamisille (Super ym., 2018). Keskustelujen aikana valmentajan ollessa aktiivinen kuuntelija, pystyy valmentaja oppimaan paljon tärkeitä asioita koko joukkueestaan, joita hän voi ottaa huomioon suunnitellessaan tulevia harjoituksia (Becker, 2009; Johnson ym., 2011; osittain ks. Babu, 2018, s. 111).

Valmentajan yksi tärkeimmistä taidoista liittyy lapsen huoltajien kanssa toimimiseen (Meredith, 2018; Miettinen, 1992, s. 141; Smith & Smoll, 2012). Huoltajien kanssa kannattaa keskustella paljon, sillä he tuntevat lapsensa parhaiten (Vasarainen & Hara, 2005, s. 57). Tämä luo valmennettavalle esimerkin toimivasta vuorovaikutuksesta ja käsityksen siitä, että valmentajani sekä huoltajani ovat kiinnostuneet minun harjoittelustani ja oppimisestani. Kun valmentajan ja vanhemman välille syntyy luottamus, takaa se kodin tuen lapsen liikuntaharrastukselle sekä rauhan valmentajan työlle (Meredith, 2018; Vasarainen & Hara, 2005, s. 59).

Valmentaminen on kokonaisvaltaista työtä. Kun ihminen valmentaa toista ihmistä, kaikki on mahdollista, saati sitten kun valmennettavana on koko joukkueellinen erilaisia yksilöitä. Hyvän valmentajan tavoitteena on kehittyä jatkuvasti ja oppia uutta sekä vertaisten että omien kokemusten kautta

(Hämäläinen ym., 2015, s. 28; Smith & Smoll, 2012). Sitä kautta hän on koko ajan hyödyllisempi roolimalli pelaajilleen ja heidän kokonaisvaltaiselle kehitykselleen (Vasarainen & Hara, 2005, s. 90).

5 TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää joukkueurheilua harrastavien 7-11-vuotiaiden lasten itsearvioitujen sosiaalisten taitojen yhteyksiä ja eroja suhteessa harrastusvuosiin, sukupuoleen ja ikään. Johdannossa mainituissa aiemmissa tutkimuksissa (mm. Coskuner ym., 2021; Karademir, 2020) on lasten sosiaalisista taidoista ja niiden kehityksestä joukkueurheilun näkökulmasta saatavilla jonkinlaista tutkimustietoa. Useimmiten tutkittavat ovat olleet vanhempia kuin keskilapsuuttaan eläviä lapsia. Tutkimuksia ei ole myöskään saatavilla aivan koulun aloittavien ikäluokkien osalta lähes ollenkaan (ks. Vähätörmä, 2020). Näin ollen aiempaa tutkimusta vastaavanlaisessa kontekstissa ei ole löydettävissä suomalaiselta tutkimuskentältä.

Tutkimuksesta nousevat tulokset auttanevat ymmärtämään syvemmin joukkueurheiluharrastuksen tärkeyden lasten sosiaalisten taitojen kehityksen näkökulmasta. Tutkimustuloksia voidaan hyödyntää joukkueurheilun valmentajien ja ohjaajien liittyvässä kehitystyössä ja mahdollisesti yhtenä lähteenä tulevissa ohjaajakoulutusseminaareissa.

Edellä esitellyn teorian, pohdintojen ja tutkimuksen tarkoituksen pohjalta tutkimuskysymyksiksi tähän tutkimukseen valikoituivat:

1. Onko harrastusvuosilla yhteyttä joukkueurheilua harrastavien lasten itsearvioituihin sosiaalisiin taitoihin?
2. Onko sukupuolella vaikutusta joukkueurheilua harrastavien lasten itsearvioituihin sosiaalisiin taitoihin?
3. Eroavatko 7-, 8-, 9-, 10- ja 11-vuotiaiden joukkueurheilua harrastavien lasten itsearvioidut sosiaaliset taidot toisistaan?

Näiden tutkimuskysymyksiä perusteella asetettiin seuraavat hypoteesit:

1. Lasten itsearvioitujen sosiaalisten taitojen ja harrastusvuosien välillä on löydettävissä selkeä positiivinen yhteys, mutta se ei ole tilastollisesti merkitsevä niin, että harrastusvuosien lisääntyessä sosiaalisten taitojen arvokin on suurempi.
2. Lasten itsearvioituissa sosiaalisissa taidoissa sukupuoli on vaikutusta niin, että tyttöjen sosiaalisten taitojen keskiarvo on korkeampi kuin pojilla.
3. Lasten itsearvioituista sosiaalisista taidoista on löydettävissä eroja niin, että vastaajan iän ollessa suurempi, itsearvioidut sosiaaliset taidotkin ovat arvoltaan suurempia.

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Tutkimus on toteutettu määrällisin tutkimusmenetelmin, joille on ominaista tiedon strukturointi, mittareiden valinta, mittaaminen, tiedon käsittely ja esittäminen numeroiden avulla, tutkimusprosessin ja tulosten objektiivisuus sekä suuri vastaajien määrä (ks. Vilkka, 2007, s. 17). Heikkilän (2014) mukaan kausaalisuhteiden eli syyseuraussuhteiden etsiminen ja niiden selittäminen on hyvin yleistä määrällisissä tutkimuksissa. Tutkimuksessa on oletuksena, että jokin taustalla oleva tekijä johtaa tietynlaisiin seurauksiin (ks. Vilkka, 2007, s. 23).

6.1 Tutkimusmenetelmä ja tutkimuksen mittarit

Tässä tutkimuksessa käytettiin tutkimuksen toteutustapana lasten omaa itsearviointia. Päämuuttujina tutkimuksessa toimivat sosiaaliset taidot ja taustamuuttujina kyselyssä olivat harrastetut vuodet, sukupuoli ja ikä.¹

Sosiaalisten taitojen mittarissa (mukaillen Cronin & Allen, 2017; Goldstein, 1980; Vähätörmä, 2020) käytettiin nousevaa viisiportaista järjestysasteikkoa eli likert-asteikkoa. Tämä mittasi tutkittavan itsearvioituja sosiaalisia taitoja joukkueurheilun parissa erilaisten väittämien kautta. Asteikon avulla pyrittiin saamaan aikaan mahdollisimman paljon vaihtelua tutkittavien vastauksien välillä. Tässä tutkimuksessa käytettiin vastausvaihtoehtoina 1) **et koskaan** osaa käyttää tätä taitoa, 2) **tuskin koskaan** osaat käyttää tätä taitoa, 3) **joskus** osaat käyttää tätä taitoa, 4) **lähes aina** osaat käyttää tätä taitoa, 5) **aina** osaat käyttää tätä taitoa (ks. liite 2).

¹ Sen lisäksi kyselyssä oli kysymyksiä, joissa kysyttiin vastaajan sisarusten määrää, "Kuinka monta kertaa viikossa keskimäärin käyt harjoituksissa ja peleissä?" ja avointa kysymystä, "Millaisia sosiaalisia taitoja olet omasta mielestäsi oppinut koripalloharrastuksestasi?". Sisaruskysymyksen tarkoituksena olisi ollut selvittää, "sammuuko" mahdollinen yhteys itsearvioitujen sosiaalisten taitojen ja harrastusvuosien, sukupuolten tai ikäluokkien välillä, jos otetaan huomioon perhekontekstissa tapahtuvia vuorovaikutussuhteita. Harjoituksissa ja peleissä käymisen tarkoituksena olisi ollut selvittää vaikuttaako viikoittainen joukkueurheilutapahtumissa käymisen määrä itsearvioitujen sosiaalisten taitojen eroihin, kun esim. ikä on vastaajilla sama. Nämä kolme kysymystä toimivat lisäkysymyksinä, joita olisi voitu hyödyntää tutkimuksessa, jos ei edellä mainituista kolmesta taustamuuttujan tarkasteluista olisi saatu minkäänlaisia tuloksia aikaan.

Harrastettujen vuosien kysymyskohdassa käytettiin vastausvaihtoehtoina jatkuvaa muuttuja-asteikkoa (scale) yhdestä vuodesta aina seitsemään vuoteen asti. Nimittäin 5-vuotiaana on aikaisin mahdollisuus alkaa harrastamaan koriskoulussa lajia. Vallin (2015) mukaan sukupuoli on luokitteluasteikollinen muuttuja, jolla pystytään mittaamaan toisistaan eroteltavia asioita. Vastausvaihtoehdot tässä kohdassa olivat 1) Tyttö, 2) Poika, 3) Muunsukupuolinen, 4) En halua vastata. Määrällisessä tutkimuksessa ikää kannattaa tutkia suhdeasteikollisena muuttujana (Metsämuuronen, 2011, s. 369). Ikäkysymyksen kohdalla vastausvaihtoehdot olivat määritelty 3. tutkimuskysymyksen mukaisesti viiteen eri ikäryhmään.

Tämän kyselyn sosiaalisten taitojen kysymyksien teossa hyödynnettiin monia aikaisempia kyselyitä. Osa 20:stä sosiaalisten taitojen mittariin valituista kysymyksistä käsittelivät jotain kohtaa McGinnisin ja kumppaneiden (2012) teoksen sosiaalisista perus- tai kehittyneemmistä taidoista. Näistä sosiaalista perustaidoista esimerkkiväittäminä kyselyssä olivat ”Pystyn kiinnittämään huomioni joukkuekaveriini hänen puhuessaan” ja ”Pystyn aloittamaan keskustelun joukkuekaverini kanssa”. Kehittyneemmistä taidoista mainittakoon väite, ”Tulen toimeen kaikkien joukkueeni jäsenten kanssa (pelaajat + valmentajat)”.

Loput taidot löytyivät Goldsteinin (1980), Croninin ja Allenin (2017) tai Vähätörmän (2020) kysymyspatteristoista. Kysymykset pyrittiin muokkaamaan vastaajien ikätasoon sopiviksi. Samalla osa sosiaalisten taitojen kysymyksistä muokattiin sopimaan vielä enemmän joukkueurheilukontekstiin, jotta kyselyyn vastaaja pohtisi väittämiä ainoastaan joukkueurheiluharrastuksensa näkökulmasta. Osa väittämistä käsitteli jotain sosiaalisista taitoa kahteen kertaan, eri näkökulmasta. Esimerkiksi kysymisen taidon osaamista sai arvioida vastaaja kahdesta eri näkökulmasta, ”Uskallan kysyä apua joukkuekaveriltani” ja ”Uskallan kysyä apua valmentajaltani”. Näiden kahden väittämän toteuttaminen on jollekin lapselle aivan erilainen haaste. Jokaisessa itsearvioitujen sosiaalisten taitojen väittämissä, vastaaja sai vastata vain yhden

vastausvaihtoehdon. Kaikki 20 väittämää olivat painoarvoltaan yhtä suuria lopulliseen tulokseen nähden.

6.2 Aineiston keruu

Aineisto kerättiin strukturoidulla Webropol-kyselylomakkeella (ks. liite 2). Aineistonkeruustrategiana käytettiin yksinkertaista satunnaisotantaa, joka on yksi kvantitatiivisen tutkimuksen otantastrategioista (ks. Metsämuuronen, 2011, s. 80; Valli, 2015). Kun kyselyyn vastaaminen oli täysin vapaaehtoista, muodostui tästä anonyymi ja sattumanvarainen vastausjoukko (ks. Metsämuuronen, 2011, s. 61) eli perusjoukosta muodostui tutkimukseen satunnainen otos. Aineiston keruu tapahtui vuoden 2022 tammi-helmikuussa.

Tutkimuksen toteutuksesta oli etukäteen lähetetty sähköpostipyyntö, jossa tutkija oli kysynyt Suomen eri koripalloseurojen kiinnostusta olla mukana tutkimuksessa. Seuran vastatessa myönteisesti, antoivat he tutkijalle tiedot seuran tämän tutkimuksen ikähaarukan harrastajamäärästä ja sitoutuivat lähettämään kyselylinkin ja saatekirjeen harrastajien huoltajille. Joukkueiden valmentajat ja yhteishenkilöt jatkolähettivät tutkijan lähettämän kyselylinkin saatekirjeen (ks. liite 1) kera sähköpostitse yhteensä 993:lle 7–11-vuotiaiden koripalloharrastajan huoltajille. Ennen lopullisen kyselylomakkeen lähetystä pilotoitiin kysely kolmella ulkopuolisilla, puolueettomilla lapsilla, jotka harrastivat joukkueurheilua, mutta eivät koripalloa. Heidän palautteensa perusteella kyselyä vielä muokattiin ja väittämien selityksiä yksinkertaistettiin lopulliseen esitysmuotoonsa.

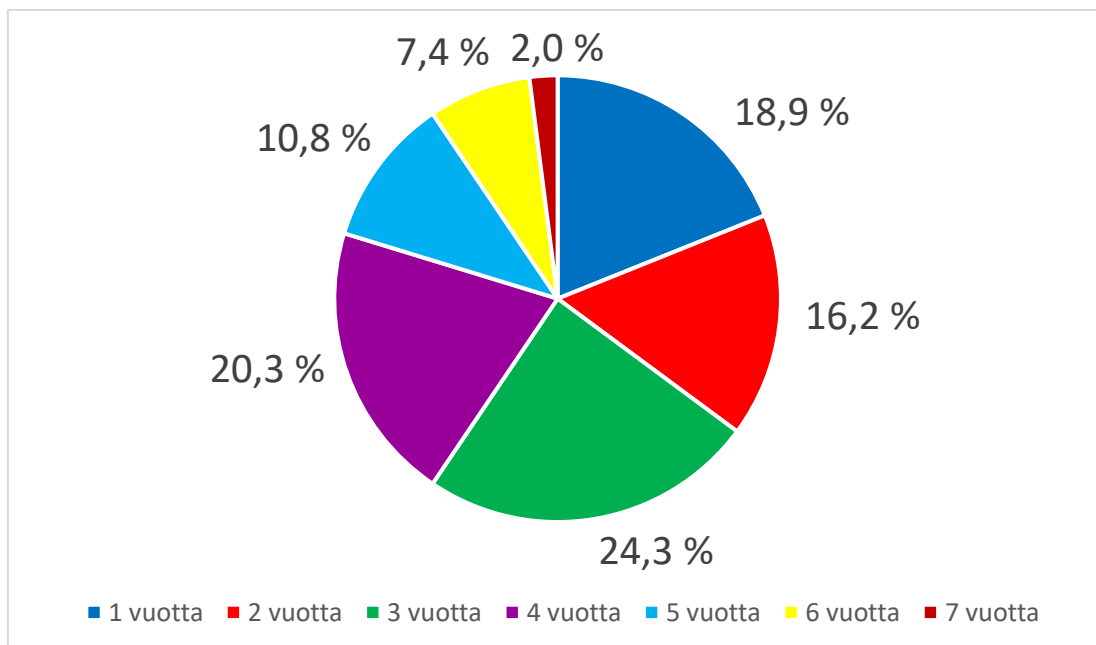
Tutkimuskysely oli tarkoitettu yksin harrastajan tehtäväksi. Huoltaja sai kuitenkin olla mukana lapsen kanssa lukijan roolissa, mutta itse vastaus piti tulla lapselta itseltään (ks. liite 1). Verkkokyselytutkimuksien hyvä ja realistinen vastausprosentti vaihtelee 10–15 % välillä (SurveyMonkey, 2019; Vilkkä, 2007, s.101). Lopullinen vastausmäärä tässä tutkimuksessa oli 150 vastaajaa, jolloin vastausprosentti oli hieman yli 15 %.

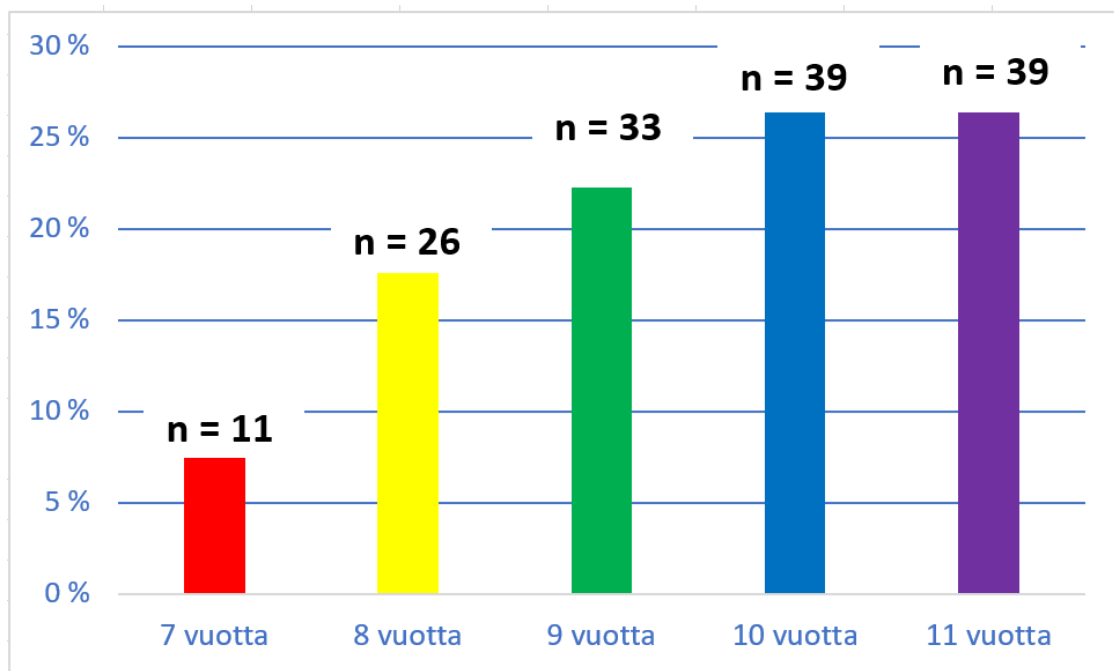
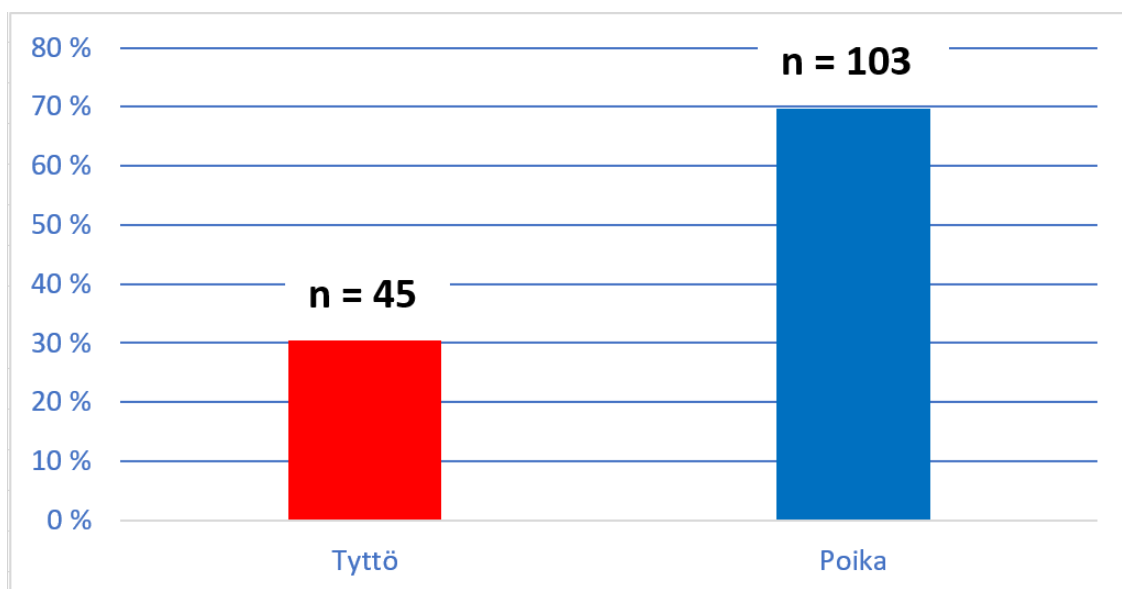
6.3 Osallistujat

Tutkimuksen alkuperäinen vastaajamäärä oli 150 7–11-vuotiasta harrastajaa Suomen eri koripalloseuroista. Tutkimukseen osallistujista noin neljäsosa oli ehtinyt harrastaa lajia kolme vuotta, 7 vuotta harrastaneita oli vähiten (ks. kuvio 1). Vastaajat olivat eniten iältään 10- ja 11-vuotiaita ja vähiten oli 7-vuotiaita vastaajia (ks. kuvio 2). Enemmistö vastaajista oli poikia ja noin kolmasosa oli tyttöjä (ks. kuvio 3). ”Muunsukupuolinen” ja ”en halua kertoa” oli kumpaankin kohtaan vastannut vain yksi vastaajista. Yksi tutkittava ei voi muodostaa tutkittavaa ryhmää (Valli, 2015). Tästä johtuen näiden kahden vastaajan vastaukset päätettiin poistaa lopullisesta tutkimuksesta. Lisäksi anonymiteetin säilyminen oli tämän tutkimuksen eettisten lähtökohtien perustana. Näiden yksittäisten vastaajien kohdalla se olisi saattanut kärsiä, jos heidät olisi pidetty tutkimuksessa mukana. Näiden poistojen jälkeen lopullinen tutkimuksen vastaajamäärä oli 148.

Kuvio 1

Vastausjakauma harrastusvuosien mukaan

Kuvio 2*Vastausjakauma iän mukaan***Kuvio 3***Vastausjakauma sukupuolen mukaan*

6.4 Aineiston analyysi

Aineisto siirrettiin aluksi Excel-tiedostoksi, jonka avulla saatiin taustamuuttujien jakaumat tehtyä visuaalisempaan kuviomuotoon (ks. kuviot 1, 2 & 3). Seuraavaksi aineisto ladattiin Webropol-kyselyohjelmistosta IBM SPSS Statistics 26-ohjelmaan, jossa sitä analysoitiin erilaisin määrällisin tutkimusmenetelmin. Tutkimusaineistoa (n=148) ei tarvinnut enää rajata lisää, sillä kaikki vastaajat olivat vastanneet jokaiseen kohtaan kyselyssä. Kyselyyn oli tehty asetus, joka ilmoitti vastaajalle, että päästäkseen kyselyssä eteenpäin, kaikkiin väittämiin oli vastattava (yksi vastaus/väittäjä).

Päämuuttujasta eli itsearvioituista sosiaalisista taidoista muodostettiin ensiksi keskiarvoinen summamuuttuja. Ennen tämän tekoa varmistettiin, ettei minkään väittämän poisjättäminen lisäisi selvästi summamuuttujan reliabiliteettia (ks. Little, 2013). Sosiaalisten taitojen summamuuttujan Cronbachin alfa ($\alpha = .87$) oli alun perin jo todella korkea. Lisäksi SPSS-tulosteesta kävi ilmi, ettei minkään väittämän poistaminen lisännyt summamuuttujan reliabiliteetin suuruutta. Näin kaikki väittämät päätettiin pitää osana tutkimusta. Tarkastelun jälkeen muodostettiin keskiarvosummamuuttuja kuvastaen itsearvioituja sosiaalisia taitoja. Tämä tehtiin laskemalla tutkittavan kaikki sosiaalisia taitoja koskevien väittämien (6–25) vastauksien arvot ensiksi yhteen ja jaettiin vastausten määrällä (20).

Kun summamuuttuja oli muodostettu, tarkasteltiin ensimmäisenä sen yhteyttä taustamuuttujaan (harrastetut vuodet) lineaarisen riippuvuuden avulla. Tämä tehtiin, koska päämuuttuja ja kyseinen taustamuuttuja olivat molemmat välimatka- tai suhdeasteikollisia muuttujia. Myöskin taustaoletukset otoskoon (≥ 30) ja muuttujien riittävästä normaalijakautuneisuudesta pitivät paikkansa. Tämän myötä tarkasteluun käytettiin Pearsonin korrelaatiota, joka määrittää tarkasteltavien muuttujien yhteyden suuruuden ja suunnan (ks. Miles & Shevlin, 2001; Newell ym., 2010; Nummenmaa ym., 2014).

Seuraavana tarkastelun kohteena oli taustamuuttujan (sukupuoli) vaikutus itsearvioituihin sosiaalisiin taitoihin, jossa sukupuoli valittiin selittäväksi muuttujaksi. Sukupuolten välisten keskiarvoerojen tarkastelussa

summamuuttujaan nähden käytettiin apuna kahden riippumattoman otosten t-testiä, koska molempien sukupuolten otoskoot olivat tarpeeksi suuret (≥ 20) ja selitettävä muuttuja oli vähintään välimatka-asteikollinen ja riittävän normaalisti jakautunut sukupuolten ryhmissä (ks. Allen ym., 2009, s. 35–40).

Sen jälkeen tarkasteltiin ikäluokkien (7-, 8-, 9-, 10-, 11-vuotiaat) välisiä eroja itsearvioituihin sosiaalisiin taitoihin nähden. Tähän tarkasteluun oli alun perin tarkoitus käyttää yksisuuntaista varianssianalyysiä eli One-Way ANOVA-testiä. Kuitenkin testin alkuoletuksien tarkastelussa selvisi, etteivät kaikkien ikäluokkien otoskoot olleet ≥ 20 osallistujaa. Täten testiksi valikoitiin parametriton vastine, Kruskal-Wallis-testi (ks. Corder & Foreman, 2009, s. 58–61). Lopuksi haluttiin vielä tarkastella sukupuolitettujen ikäluokkien eroja ja yhtäläisyyksiä suhteessa summamuuttujaan. Selitettävän muuttujan eli iän ollessa järjestysasteikollinen, käytettiin tarkasteluun apuna sekä Kruskal-Wallis-testiä että Spearmanin korrelaatiota. Jos tässä ei löydetäisi tilastollisesti merkitsevää tulosta, ei ikäluokkienkaan välillä voi olla tilastollisesti merkitseviä eroja, jolloin 3. tutkimuskysymyksen vastaus saataisiin varmistettua. Merkitsevyysarvona eli p-arvona tässä tutkimuksessa käytettiin $p < .05^*$, mikä on yleisin kvantitatiivisissa tutkimuksissa käytetty merkitsevyysarvo (ks. Bevans, 2020; Good & Hardin, 2011; Tähtinen ym., 2020, s. 98).

6.5 Eettiset ratkaisut

Tämän tutkimuksen tekemisessä noudatettiin Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (2019) määrittelemää hyvää tieteellistä käytäntöä. Tutkimuksessa on noudatettu erityistä huolellisuutta ja rehellisyyttä kaikissa tutkimuksen teon ja raportoinnin vaiheissa sekä viitattu asianmukaisella tavalla aiempaan tutkimuskirjallisuuteen. Lisäksi tutkimusraportti on kirjoitettu tiedeyhteisön ohjeita ja vaatimuksia noudattaen ja tullaan julkaisemaan avoimen tiedeviestinnän mukaisesti (ks. Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2012). Tutkimuksen pohjalta voidaan saada arvokasta lisätietoa joukkueurheilua harrastavien 7–11-vuotiaiden lasten itsearvioitujen sosiaalisten taitojen tason

yhteyksistä ja eroista suhteessa heidän harrastettuihin vuosiinsa, sukupuoleen ja ikään. Lisäksi, koska valmis pro gradu- tutkielma lähetetään samoille henkilöille, joille saatekirjekin on lähetetty, voi se hyödyntää junioreiden huoltajia ja valmentajia jatkossa tulevissa sosiaalisten tilanteiden vuorovaikutuksessa.

Lasten oikeuksien sopimus (YK 1989) ja Suomen perustuslain pykälä (731/1999) 6.3 §², toimivat perustana lapsiin kohdistuvan ihmistieteen tutkimuksissa (ks. Kohonen ym., 2019, s. 9; Rutanen ym., 2019). Lapsiin kohdistuvaa tutkimustyötä tehdessä pitää muistaa ottaa huomioon monenlaisia eettisiä käytänteitä ja periaatteita jokaisessa tutkimuksen kuuluvassa vaiheessa (ks. Kohonen ym., 2019; Pösö, ym., 2015; Rutanen ym., 2019;). Yksi näistä on itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen (ks. Alderson & Morrow, 2011; Farrel, 2005; Rutanen ym., 2019). Pösön ja kumppaneiden (2010, s. 16) mukaan erityisesti pienten lasten kohdalla kysymys suostumuksesta on tärkeä: Kuka on oikeutettu antamaan suostumus tutkimukseen? Mitä pienempiin lapsiin nämä kysymykset kohdistetaan, sitä selkeämmin on tarjottava vastaukseksi muu kuin lapsi itse. Alle 15-vuotiaiden osallistumisesta tutkimukseen päättää ensisijaisesti lapsen huoltaja (Kohonen, ym., 2019, s. 21).

”Suurille vastaajamäärille kohdennettavissa kyselytutkimuksissa riittää huoltajan informointi tutkimuksesta niin, että he voivat halutessaan kieltää lastansa osallistumasta tutkimukseen: huoltajan informointi riittää myös tutkimuksissa, joissa ei käsitellä alaikäisten tutkittavien henkilötietoja” (Kohonen ym., 2019, s. 10). Nämä kaksi kohtaa toteutuivat tässä tutkimuksessa, joten tutkija ei kokenut tarpeelliseksi lähettää tutkimuksen toteutussuunnitelmaa ennakoarvioitavaksi, esimerkiksi Nuoriso- ja lapsuudentutkimuksen tutkimuseettiselle toimikunnalle (ks. TENK, 2019).

Tähän tutkimukseen osallistuminen oli jokaiselle osallistujalle täysin vapaaehtoista, Webropol-kyselyyn vastaaminen toimi suostumuksena tutkimukseen osallistumisesta. Tutkimukseen osallistuvien lapsien huoltajille kerrottiin tarkasti saatekirjeessä (ks. liite 1) tutkimuksen ajankohdasta, sen

² ”lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti”

kestosta, sisällöstä, lomakkeen tekemisen säännöistä ja tutkimuksen tarkoituksiperästä. Sen lisäksi samaisen sähköpostin liitteenä olevassa tietosuojailmoituksessa kerrottiin, miten tulevaa aineistoa tullaan käsittelemään ja missä sitä tullaan säilyttämään tutkimuksen ajan. Näin pystyttiin varmistamaan myös eettisestä näkökulmasta (ks. Rutanen ym., 2019), että jokainen tutkimukseen osallistuja ja varsinkin heidän huoltajansa ovat tietoisia tutkimukseen liittyvistä käytänteistä.

Kyselyyn tulleet vastaukset tulivat Webropol-ohjelmistosta tehtyjen asetusten pohjalta täysin anonyyminä eli tunnistetiedoista ei voinut tutkija eikä kukaan ulkopuolinen tunnistaa yksittäisiä tutkittavia tai heidän vastauksiaan. Tämä on yleistä ja jopa suositeltavaa lapsiin kohdistuvissa tutkimuksissa (ks. Farrel, 2005; Rutanen ym., 2019; Vilka, 2017). Vastaaajien anonymiteetin säilymiseksi oli perusteltua olla käyttämättä sukupuolikysymykseen vastanneita kahta tutkittavaa, jotka muodostivat vain yksin oman ryhmänsä. Heidän kohdallansa joku ulkopuolinen olisi voinut tunnistaa heidät helpommin. On tutkijan oman päätöksen vallassa, mitä arvoja hän pitää tärkeänä tutkimuksen teossaan (Farrel, 2005). Tässä tutkimuksessa anonymiteetin säilyminen oli yksi tärkeimmistä arvoista.

Tutkimukseen osallistumisen pystyi keskeyttämään ainoastaan ennen kyselylomakkeen lähettämistä. Kun kyselyyn oli vastattu ja lähetetty, ei yksittäisen tutkittavan vastauksia olisi voinut poistaa kovinkaan helposti. Ainoa mahdollisuus olisi ollut saada tutkittavan huoltajalta sähköposti, jossa olisi ollut lukuisia tunnistetietoa, joiden perusteella IBM SPSS Statistics 26-ohjelmalla olisi yritetty poistaa kyseinen tutkittava aineistosta. Kukaan ei halunnut perua osallistumistaan.

Rehellisyyttä, avoimuutta ja huolellisuutta vaaditaan tutkijalta niin kyselyn tulosten tallentamisen, käsittelyn, julkaisun sekä hävittämisen yhteydessä: näiden toteutuessa on tutkimuksen asetelma uskottava ja luotettava (Tuomi & Sarajärvi, 2011, s. 132). Tutkimuksessa jokaisen tutkimukseen osallistuvan piti vastata kaikkiin kysymyksiin. Tämä lisää tutkimustulosten luotettavuutta ja uskottavuutta (ks. Heikkilä, 2014; Kohonen, 2019, s. 16). Lisäksi Vilkan (2007) ja

Heikkilän (2014) mukaan, hyvän kyselytutkimuksen käytäntö objektiivisuuden lisäämiseksi, on tarkastuttaa ennen varsinaista lähetystä valmis kysely joillakin tutkimuksen ulkopuolisilla puolueettomilla henkilöillä, jotka eivät osallistu varsinaiseen tutkimukseen. Tämä vaihe tehtiin lähettämällä kysely ensiksi kolmelle puolueettoman huoltajan lapselle, jotka harrastivat joukkueurheilua, mutta eivät koripalloa.

Tutkija ei voi koskaan olla täysin puolueeton, koska ihmisellä on aina jonkinlainen tunneside aiheen tiimoilta: sen takia hänen pitäisikin pyrkiä objektiivisuuteen (Patton, 2002, s. 546). Objektiivisuuden huomioiminen kulki koko ajan mukana tämän tutkimuksen käsittelyn ja raportoinnin eri vaiheissa. Kun tutkimuksessa ei kerätty mitään arkaluonteisia tietoja, aineistoa pystyttiin säilyttämään Webropol-, Excel- ja IBM SPSS Statistics 26-ohjelmistossa. Kaikki tutkimuksen tiedot säilytettiin ainoastaan Jyväskylän yliopiston U-aseamalla, salasana tunnistuksen takana. Kun aineisto ja kyseinen tutkimus on valmis, aineistoa tullaan säilyttämään vuoden ajan, kunnes se hävitetään lopullisesti.

7 TULOKSET

Tulosten tarkastelun ensimmäisessä luvussa esitellään vastaajien harrastusvuosien ja itsearvioitujen sosiaalisten taitojen yhteyksien tuloksia. Toisessa alaluvussa tarkastellaan vastaajien sukupuolten välisiä eroja itsearvioitujen sosiaalisten taitojen suhteen. Kolmas alaluku tarkastelee vastaajien ikäluokkien eroja itsearvioituissa sosiaalisissa taidoissa. Viimeinen alaluku tarkastelee sukupuolitettujen ikäluokkien ja itsearvioitujen sosiaalisten taitojen yhteyksiä ja eroja.

7.1 Harrastettujen vuosien yhteys itsearvioituihin sosiaalisiin taitoihin

Tutkimuksen tulokset osoittivat, ettei harrastettujen vuosien ja vastaajien itsearvioitujen sosiaalisten taitojen välillä ollut tilastollisesti merkitsevää yhteyttä (ks. taulukko 1). Kun korrelaatiokerroin ($r = .018$) on hyvin lähellä nollaa, tulkitaan ettei muuttujien välillä ole lähes ollenkaan positiivista eikä negatiivista riippuvuutta (Nummenmaa ym., 2014; Valli, 2015). Enemmän joukkueurheilua harrastaneet (vuosina) eivät siis kokeneet omia sosiaalisia taitojansa lähes ollenkaan korkeammaksi vähemmän joukkueurheilua (vuosina) harrastaneisiin nähden. Efektikoon selvittämisen jälkeen kävi ilmi, että harrastetut vuodet selittivät ainoastaan 0,03 % tutkittavien itsearvioitujen sosiaalisten taitojen vaihtelusta.

Taulukko 1

Harrastettujen vuosien ja itsearvioitujen sosiaalisten taitojen välinen yhteys

		Harrastetut vuodet	Sosiaaliset taidot
Harrastetut vuodet	Korrelaatio	1	.018
	Sig. (2-tailed)	.	.826
	n	148	148
Sosiaaliset taidot	Korrelaatio	.018	1
	Sig. (2-tailed)	.826	.
	n	148	148

p< .05*, p<.01**, p<.001***

7.2 Sukupuolten väliset erot itsearvioituissa sosiaalisissa taidoissa

Kahden riippumattoman otosten t-testin tulokset osoittivat, että pojat ja tytöt eivät eronneet tilastollisesti merkitsevästi itsearvioimissaan sosiaalisissa taidoissaan (ks. taulukko 2). Vaikka pojat (md = 4.15, vaihteluväli = 2.3) arvioivatkin omat sosiaaliset taitonsa hieman tyttöjä (md = 4,35, vaihteluväli = 2.3) alhaisemmaksi, ei ero ollut tilastollisesti merkitsevä (ks. taulukko 2). Efektikoon ($eta^2 = 0,0077$) selvittämisen jälkeen kävi ilmi, että sukupuoli selitti ainoastaan 0,8 % itsearvioitujen sosiaalisten taitojen vaihtelusta.

Taulukko 2

Tyttöjen (n = 45) ja poikien (n = 103) itsearvioidut sosiaaliset taidot

	Tytöt		Pojat		t-testi			Cohen <i>d</i>
	KA	KH	KA	KH	<i>t</i>	<i>df</i>	<i>p</i>	
Sosiaaliset taidot	4,25	0,47	4,16	0,45	1,083	146	.281	.20

Huom. KA = keskiarvo, KH = keskihajonta, *t* = testisuureen arvo, *df* = vapausaste, *p* = testisuureen p-arvo, Cohen *d* = efektikoko

7.3 Ikäluokkien väliset erot itsearvioiduissa sosiaalisissa taidoissa

Kruskall-Wallis-testin tulokset osoittivat, että ikäryhmien välillä ei ollut tilastollisesti merkitseviä eroja itsearvioiduissa sosiaalisissa taidoissa (ks. taulukko 3). Ikäluokkien mediaanien ja vaihteluvälien tarkastelu vielä vahvisti saatua tulosta (ks. taulukko 3). 9-vuotiaat arvioivat omat sosiaaliset taitonsa korkeammaksi verrattuna muihin ikäluokkiin. Toiseksi ja kolmanneksi suurimmiksi omat sosiaaliset taitonsa arvioivat 11- ja 10-vuotiaat. Alhaisimmiksi omat sosiaaliset taitonsa arvioivat 7- ja 8-vuotiaat. Erot eivät olleet kuitenkaan tilastollisesti merkitseviä (ks. taulukko 3).

Taulukko 3

Joukkueurheilua harrastavien itsearvioidut sosiaaliset taidot ikäluokittain tarkasteltuna

	7-vuotiaat		8-vuotiaat		9-vuotiaat		10-vuotiaat		11-vuotiaat				
	<i>n</i> = 11		<i>n</i> = 26		<i>n</i> = 33		<i>n</i> = 39		<i>n</i> = 39				
	md	R	md	R	md	R	md	R	md	R	X ²	<i>p</i>	η ²
Sosiaaliset taidot	4,0	1,75	4,03	2,0	4,4	1,7	4,25	1,8	4,35	1,4	6,183	.186	.015
	min	max	min	max	min	max	min	max	min	max			
Sosiaaliset taidot	3,2	4,95	2,7	4,7	3,3	5,0	3,2	5,0	3,4	4,8			

Huom. md = mediaani, R = vaihteluväli, min = miniarvo sosiaalisille taidoille, max = maksimiarvo sosiaalisille taidoille, X² = testisuureen arvo, *p* = testisuureen p-arvo, η² = efektikoko

7.4 Sukupuolitettujen ikäluokkien väliset erot ja yhteydet itsearvioiduissa sosiaalisissa taidoissa

Sukupuolijakauman avulla tehdyssä Kruskall-Wallis-testissä selvisi, ettei tyttöjen eikä poikien ikäluokilla ollut tilastollisesti merkitseviä eroja heidän itsearvioiduissa sosiaalisissa taidoissaan (ks. taulukko 4 & 5). Sukupuolitettujen ikäluokkien mediaanien ja vaihteluvälien tarkastelussa selvisi, että tytöissä

korkeimmalle omat sosiaaliset taitonsa arvioivat 9-vuotiaat, sitten 10-vuotiaat, sitten 11-vuotiaat. Alhaisimmaksi ja toiseksi alhaisimmaksi omat sosiaaliset taidot arvioivat 8- ja 7-vuotiaat (ks. taulukko 4). Poikien osalta vastaajan iän ollessa suurempi, sosiaalisten taitojen arvokin oli suurempi (ks. taulukko 5).

Taulukko 4

Joukkueurheilua harrastavien tyttöjen itsearvioidut sosiaaliset taidot ikäluokittain

	7-vuotiaat		8-vuotiaat		9-vuotiaat		10-vuotiaat		11-vuotiaat		X ²	p	η ²
	md	R	md	R	md	R	md	R	md	R			
Sosiaaliset taidot	4,15	0,90	3,98	1,95	4,5	,90	4,28	1,60	4,23	1,40	3,52	,475	,012
	min	max	min	max	min	max	min	max	min	max			
Sosiaaliset taidot	3,7	4,6	2,7	4,65	4,0	4,9	3,4	5,0	3,4	4,8			

Huom. md = mediaani, vaihteluväli = R, min = miniarvo sosiaalisille taidoille, max = maksimiarvo sosiaalisille taidoille, X² = testisuureen arvo, p = testisuureen p-arvo, η² = efektikoko

Taulukko 5

Joukkueurheilua harrastavien poikien itsearvioidut sosiaaliset taidot ikäluokittain

	7-vuotiaat		8-vuotiaat		9-vuotiaat		10-vuotiaat		11-vuotiaat		X ²	p	η ²
	md	R	md	R	md	R	md	R	md	R			
Sosiaaliset taidot	4,0	1,75	4,05	2,0	4,15	1,7	4,25	1,55	4,35	1,2	4,42	,386	,004
	min	max	min	max	min	max	min	max	min	max			
Sosiaaliset taidot	3,2	4,95	2,7	4,7	3,3	5,0	3,2	4,75	3,55	4,75			

Huom. md = mediaani, vaihteluväli = R, min. = miniarvo sosiaalisille taidoille, max = maksimiarvo sosiaalisille taidoille, X² = testisuureen arvo, p = testisuureen p-arvo, η² = efektikoko

Spearmanin korrelaatio tarkastelujen jälkeen, tulokset osoittivat myös, etteivät sukupuolittuneet ikäluokat olleet tilastollisesti merkitsevässä yhteydessä itsearvioitujen sosiaalisten taitojen kanssa. Tyttöillä ($r = -.039$, $p = .798$, $r^2 = 0,15$ %) yhteys ikäluokkien ja itsearvioitujen sosiaalisten taitojen välillä oli niin pieni, että se luokiteltiin lähes olemattomaksi (ks. Nummenmaa ym., 2014). Vastaaajan iän ollessa suurempi sosiaalisten taitojen arvo ei noussut eikä laskenut merkityksellisesti. Lisäksi tyttöjen ikä selitti ainoastaan 0,2 % itsearvioitujen sosiaalisten taitojen vaihtelusta. Pojilla ($r = .166$, $p = .094$, $r^2 = 2,76$ %) löydettiin heikko positiivinen yhteys, eli vastaaajan iän ollessa suurempi, sosiaaliset taidotkin olivat arvoltaan korkeampia. Poikien ikien yhteydet itsearvioituihin sosiaalisiin taitoihin hipoi jo tilastollista merkitsevyyttä ($p < .05^*$). Sen lisäksi poikien ikä selitti 2,8 % itsearvioitujen sosiaalisten taitojen vaihtelusta.

8 POHDINTA

8.1 Tulosten tarkastelu ja johtopäätökset

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli saada selville joukkueurheilua harrastavien 7–11-vuotiaiden lasten itsearvioitujen sosiaalisten taitojen yhteyksiä ja eroja suhteessa harrastusvuosiin, sukupuoleen ja ikään.

Tulokset osoittivat, että joukkueurheilua harrastavien lasten sosiaalisilla taidoilla ja harrastettujen vuosien välillä ei ollut tilastollisesti merkitsevää yhteyttä eikä lähes ollenkaan positiivista tai negatiivista riippuvuutta. Näin ollen ensimmäiseen tutkimuskysymykseen asetettu hypoteesi piti vain osittain paikkansa, sillä oletus oli, että muuttujien välillä olisi selkeä positiivinen riippuvuus. Kyseinen tutkimustuloksen tilastollisesti merkitsemättömyys on yhtenevä Dusin ja Aslanin (2020) tutkimuksen ja Vähätörmän (2020) tutkielman tulosten kanssa.

Tämän tutkimuksen kaikille ei tilastollisesti merkitseville tuloksille saattaa olla monta eri syytä. Yksi syy on otoskoon suuruus. Mitä pienempi otoskoko on, sitä suurempi tulee muuttujien välinen yhteys olla, jotta se olisi tilastollisesti merkitsevää tasoa (Heikkilä, 2014; Metsämuuronen, 2011, s. 53). Harrastusvuosittain jaettujen ryhmien koossa oli myös huomattavia eroja, mikä on voinut vaikuttaa tuloksiin. Erityisesti pienimmän ryhmän, eli seitsemän vuotta harrastaneiden (n=3) vastauksien tulokset ovat voineet muuttaa muuttujien riippuvuussuhteita hyvinkin herkästi. Tässä kohtaa onkin hyvä pohtia, olisiko ollut perusteltua yhdistää esimerkiksi 6 ja 7 vuotta harrastaneiden ryhmät toisiinsa tai peräti luoda 5–7 vuotta harrastaneiden ryhmä. Silloin vastausjakauma eri harrastusvuosiryhmien välillä olisi ollut tasaisempi.

Arkiajattelun näkökulmasta, voisi olettaa, että mitä pidempään lapsi on ollut osallisena jotain ryhmää, tässä tapauksessa urheilujoukkuetta, sitä kehittyneempiä hänen sosiaaliset taitonsa olisivat. Juuri aloittaneilla pitäisi sen sijaan olla vielä ryhmään tutustumisenvaihe käynnissä, jolloin hän voisi hyvin arvioida omat sosiaaliset taitonsa alhaisemmiksi. On kuitenkin muistettava, että

joukkueurheilu ei kuitenkaan ole ainoa konteksti, jossa lapsi voi päästä kehittämään sosiaalisia taitojaan. Koulussa ja muutenkin vapaa-ajalla tapahtuvat lukuisat vuorovaikutukselliset hetket vaikuttavat yksilön sosiaalisiin taitoihin ja niissä kehittymiseen (Keltikangas-Järvinen, 2010, s. 73).

Psykologisten teorioiden näkökulmasta, voidaan olettaa että, mitä vanhemmaksi ihminen varttuu, sitä itsekriittisemmäksi hän tulee itsestään ja omista taidoistaan (esim. Crain, 2016, s. 127; Schraw & Robinson, 2011, s. 382–383). Ikääntymisen myötä ihminen tulee olemaan hyvin erilaisissa vuorovaikutusympäristöissä osallisena: hän oppii refleктоimaan ja vertaamaan omia taitojaan muihin kanssavuorovaikuttajiin koko ajan kriittisemmin (Crain, 2016, s. 129–130). Voi siis olla, että iältään vanhemmat ja pidemmän harrastustaustan omaavat vastaajat arvioivat sosiaalisia taitojaan nuorempia vastaajia kriittisemmin.

Toisen tutkimuskysymyksen sukupuolten välinen ero itsearvioituissa sosiaalisissa taidoissa ei ollut tilastollisesti merkitsevä. Tytöt arvioivat omat sosiaaliset taitonsa kuitenkin hieman korkeammalle kuin pojat. Tämä tutkimustulos oli yhtenevä useamman aikaisemman tutkimusten ja tutkielmien tulosten kanssa (mm. Coskuner ym., 2021; Dus & Aslan, 2020; Karademir, 2020; Vähätörmä, 2020) ³.

Tämän tutkimuksen toinen hypoteesi oli, että poikien itsearvioitujen sosiaalisten taitojen arvo olisi alhaisempi kuin tyttöjen. Hypoteesi piti paikkansa. Sukupuoliryhmien vastaajien lukumääräero (ks. kuvio 3) saattoi olla osaselityksenä tilastollisesti ei merkitsevälle tulokselle⁴. Tämän pohjalta voidaankin spekuloida, olisivatko erot olleet tilastollisesti merkittäviä, jos koko aineiston osallistujamäärä olisi ollut esimerkiksi samansuuruinen kuin Coskunerin ym. (2021) aineistossa (n=698) ja sukupuolten välinen vastausjakauma olisi ollut tasaisempi.

³ (ks. koulukontekstissa Pasanen & Pennanen, 2012; Reinikainen, 2013)

⁴ Mikä tahansa triviaali ero ryhmien välillä on tilastollisesti merkitsevä, jos kasvatetaan aineiston kokoa (Kataja, 2013).

Kolmannessa tutkimuskysymyksessä ei löytynyt tilastollisesti merkitseviä eroja eri ikäryhmien välillä (ks. myös Dus & Aslan, 2020; Vähätörmä, 2020). Hypoteesissa oletettiin, että vastaajan iän ollessa suurempi, sosiaalisten taitojen arvokin olisi suurempi. Tätä hypoteesia tehdessä tutkija oletti, että keskilapsuudessa iän kasvaessa tulee uusia ja enemmän sosiaalisia tilanteita vastaan, joiden avulla ihminen pystyy kehittämään omia sosiaalisia taitojansa. Tämä peruste kumpusi tutkijan omien kokemusten sekä monen kasvatusteorian pohjalta (ks. Crain, 2016; Kirveslahti ym., 2014, s. 186; Nurmi ym., 2014). Tässä kohtaa jo aiemmin mainittua iän kasvun myötä tapahtuvaa itsekriittisyyden taidon lisääntymistä ei otettu hypoteesia tehdessä huomioon, koska tämä tieto löydettiin vasta tutkimuksen tuloksien selvittämisen jälkeen. Kolmannelle tutkimuskysymykselle asetettu hypoteesi ei näin ollen toteutunut lähes ollenkaan. Vaikka 7- ja 8-vuotiaat arvioivat sosiaaliset taitonsa alhaisimmaksi ei iän ja arvion välillä ollut sosiaalisten taitojen arvon nousua havaittavissa, sillä kaikkein korkeimmaksi sosiaaliset taitonsa arvioivat 9-vuotiaat vastaajat. Tulos vahvistaa tutkijan asettamasta hypoteesista kuitenkin sen, että iältään nuorimmat vastaajat arvioivat omat sosiaaliset taitonsa keskiarvoltaan alhaisimmiksi.

Tulokset olisivat kuitenkin voineet olla aivan toisia, jos kaikkien ikäluokkien vastaajia olisi ollut suunnilleen saman verran (ks. taulukko 3). Kokonaisvuodet ovat myös varsin karkea taustamuuttuja. Esimerkiksi 7 v. 0 kk. ja 7 v. 11 kk. lapset kuuluivat samaan ikäryhmään, mutta toisella heistä on jo lähestulkoon yhden vuoden mittaisesti elämää enemmän elettyä. Tämäkin seikka on voinut olla osasyynä kyseisille tutkimustuloksille.

Tarkasteltaessa vielä sukupuolitettujen ikäluokkien yhteyksiä ja eroja sosiaalisten taitojen kanssa, huomattiin epäsäännöllisyyttä ikäluokkien välillä, mutta niiden välillä ei löydetty yhteyttä. Korkeimmalle omat sosiaaliset taitonsa arvioivat tytöissä 9-vuotiaat ja alhaisimmaksi 8-vuotiaat (ks. taulukko 4). Tämän tuloksen epäsäännöllisyys johtui pitkälti siitä, että 9-vuotiaat vastaajat arvioivat tytöissäkin omat sosiaaliset taitonsa korkeimmalle tasolle. Osittainen selitys tälle tulokselle johtuu ryhmäkokojen epätasaisesta jakautumisesta, olihan tytöistä 7-

ja 8-vuotiaita yhteensä vain kahdeksan vastaajaa, kun taas lopuissa ikäluokissa yksikseen oli jo yli kymmenen vastaajaa. Muuten tämä tutkimustulos olisi poikkeava mistä tahansa kehitysteoriasta, joiden mukaan ihminen kehittyy iän kasvaessa (ks. mm. Crain, 2016; Kirveslahti ym. 2014; Mussen ym., 1971), jollei sitten iän myötä lisääntyvä itsekriittisyys ole vaikuttanut näin suuresti itsearvioitujen sosiaalisten taitojen arvoon. Toisaalta 9-vuotiaiden korkea sosiaalisten taitojen arvo ei taas puolla tätä itsekriittisyyden lisääntymistä heidän ikäisillään.

Poikien osalta, mitä vanhempi iältään vastaaja oli, sitä korkeammaksi he arvioivat omat sosiaaliset taitonsa (ks. taulukko 5), samoin löydettiin tarkastelussa heikkoyhteys sosiaalisten taitojen ja poikien ikäluokkien välillä. Saadut tulokset vahvistavat monia jo aikaisemmin mainittuja kehitysteorioita ihmisen sosiaalisten taitojen kasvusta (ks. mm. Bandura ym., 2016; Crain, 2016; Kirveslahti ym., 2014; Mussen, 1971; Sand ym., 2011).

Näille sukupuolitettujen ikäluokkien tutkimustuloksille on löydettävissä tutkijan oman kandidatuksien (2020) tuloksien myötä vertailukohta. Siinä vanhemmat tytöt arvioivat omat sosiaaliset taitonsa nuorempia vastaajia vahvemiksi. Poikien kohdalla tulos oli täysin päinvastainen. Tulokset poikkeavat suuresti tämän tutkimuksen saaduista tuloksista. Ainoa yhtäläisyys näiden kahden tutkielman välillä oli sukupuolitettujen ikäluokkaerojen tilastollinen merkitsemättömyys. Muuten aikaisemmista tutkimuksista ei ole löydettävissä yhtenevyyttä eikä poikkeavuutta sukupuolitettujen ikäluokkien tarkastelussa, aiemmin mainitun tutkimusraon vuoksi.

Sukupuolittuneiden ikäluokkien tarkastelun kohdassa luokkien yhdistäminen olisi ollut mahdollista, jolloin vastaajien määrät olisi saatu tasaisemmiksi. Kuitenkaan tässä kohtaa, ei olisi voitu tarkastella yhden sukupuolittuneen ikäryhmän eroja toiseen ikäryhmään nähden. Silloin sukupuolittuneiden ikäluokkien tarkastelun hyöty, olisi ollut olematon kolmannelle tutkimuskysymykselle.

8.2 Tutkimuksen arviointi

Tutkimuksen suunnittelussa ja toteutuksessa hyödynnettiin määrällisen tutkimusotteen käytäntöjä. Kyselylomakkeeseen vastanneet osallistujat täyttivät kaikki tutkimuksen pääkriteerit. Tämä onnistui koripallojoukkueiden valmentajien ja seurajohdon avun myötä. He jatkolähettivät tutkijan lähettämän kyselylinkin ja saatekirjeen ainoastaan sen ikäisten harrastajien huoltajille, joita tutkimus koski.

Määrälliselle tutkimukselle yleinen, suuri vastaajajoukko saavutettiin osittain tutkimuksessa. Kokonaisuudessaan osallistujia oli hyvä määrä pro gradu -tutkielman kriteeristöön nähden, mutta varsinkin tulosten yleistettävyyden kannalta suurempi otoskoko olisi voinut antaa paremmat edellytykset tilastollisesti merkitseville tutkimustuloksille. Otokoot eivät olleet tasaisia myöskään iän tai harrastusvuosien suhteen, joka haastaa hieman osaltaan tutkimuksen luotettavuutta. Tutkimuksen vastaajat kuitenkin edustivat joukkueurheilua harrastavien lasten keskimääräistä sukupuolijakaumaa (ks. Blomqvist ym., 2019, s. 128).

Luotettavuuden lisäämiseksi tutkimuksen kysymyspatteriston kysymysten muodostamisessa käytettiin hyödyksi monia aikaisempia kyselyitä ja listoja (ks. Cronin & Allen, 2017; Goldstein, 1980; McGinnis ym., 2012; Vähätörmä, 2020). Näiden yhdistelmänä saatiin tähän tutkimukseen otettua mukaan kaikki sosiaaliset perustaidot sekä kehittyneempiä sosiaalisia taitoja. Tämä syvensi tutkimukseen lisää sosiaalisten taitojen näkökulmaa. Lisäksi tutkimuksen käytetty mittari perustui kolmeen 5-portaiseen järjestysasteikolliseen mittariin (ks. Cronin & Allen, 2017; Goldstein, 1980; Vähätörmä, 2020). Mittariston käyttö lisäsi entisestään tutkimuksen toistettavuutta ja sen tulosten vertailemisen mahdollisuutta aiempiin tutkimuksiin. Samoin sitä voidaan pitää yhtenä validina vaihtoehtona tulevaisuudessa tehtäviin saman tyyppisiin tutkimuksiin.

On kuitenkin syytä pohtia, oliko tässä tutkimuskyselyssä liikaa sosiaalisten taitojen väittämiä. Olisiko ollut järkevämpää käyttää pelkästään Croninin ja Allenin (2017) kysymyspatteriston sosiaalisia taitoja koskevia kysymyksiä? Toisaalta olisivatko kaikki sosiaaliset perustaidot (ks. Goldstein, 1980; McGinnis

ym., 2012) tullut kysyttyä kyselyssä, jos patteristo olisi ollut suppeampi. Tämä saattaisi taas vähentää tutkimuksen luotettavuutta. On myös olennaista arvioida, olivatko sosiaalisiin taitoihin liittyvät kysymykset tarpeeksi ymmärrettävässä muodossa vastaajille. Kyselyä kuitenkin pilotoitiin kolmella tutkimuksen kohdejoukon ikäisellä henkilöllä. He pääsivät kommentoimaan hankalasti ymmärrettäviä kohtia kyselystä ja näitä kohtia pyrittiin vielä muokkaamaan yksinkertaisempaan esitysmuotoon. Näin ollen kyselyn väittämien ilmaisumuodot eivät olleet pelkästään tutkijan löytämien aikaisempien kyselyiden, teorioiden ja tutkijan oman tekemisen varassa.

Tämän perusteella jää vielä pohdinnan varaan se, kuinka hyvin yksittäinen vastaaja osasi lopulta täyttää kyselyn, vai olisiko siihen ollut relevanttia antaa jonkinlainen tarkempi ohjeistus erikseen, esimerkiksi videotutoriaalim muodossa. Ehkä mahdollisesti yksityiskohtaisempien ohjeistuksien puuttuessa vastaaja joutui kysymään aikuiselta apua kyselyn täyttöön. Tutkittavien vastauksiin on näin ollen voinut vaikuttaa suorasti tai epäsuorasti vastaajan huoltajan kanssa käydyt keskustelut kyselylomakkeen väittämistä tai sen täyttämistä, vaikka saatekirjeessä painotettiin lapsen itsearvioimisen tärkeyttä (ks. liite 1). Kuitenkin lapsen huoltajalle oli välttämätöntä antaa mahdollisuus olla mukana kertojan roolissa, varsinkin niissä tapauksissa, jos lapsi ei kykene tekemään kyselyä itseksensä.

Verkossa tapahtuvissa kyselytutkimuksissa pienenä tutkimuksen validiteetin hiipumisen mahdollisuutena voi olla vastaajien sen hetkinen mielentila, suhtautuminen ja arvostus kyselyä kohtaan: tämä on kuitenkin läsnä jokaisessa kyselytutkimuksessa, eikä siihen oikein pysty vaikuttamaan kyselyn tekijä muuten kuin ulkoasun miellyttävyyden ja kysymysten helppouden kautta (Hiltunen, 2008). Lisäksi itsearviointi on subjektiivista, koska vastaajat eivät välttämättä ole vilpittömiä ja saattavat jopa yli- tai aliarvioida omaa osaamistaan (Chan, 2010; Karaca, 2009; myös ks. Rollheiser & Ross, 2001). Näitä kohtia pyrittiin minimoimaan saatekirjeessä (ks. liite 1), kertomalla toive mahdollisimman rehellisistä vastauksista, ja painotettiin jälleen kerran vastaajan anonymiteetin säilymistä.

Aineiston analysointivaiheessa käytettiin huolella mietittyjä määrällisiä tutkimusmenetelmiä. Jokaisen tutkimuskysymyksen selvittämisen kohdalla käytiin aina huolellisesti läpi, täyttyikö aina jokaiseen määrällistä menetelmää varten tarvittavat alkuoletukset. Jos oletukset eivät täytyneet, tarkastelussa käytettiin parametrittomia menetelmiä vastineena. Näin saatiin valideja ja luotettavampia tuloksia aikaan jokaiseen tutkimuskysymykseen. Tutkimuksessa selkeästi yleistettävien asianhaara liittyy nimenomaan siihen, että pojat arvioivat omat sosiaaliset taitonsa alhaisemmalle tasolle kuin tytöt. Muut tutkimuksesta saadut tulokset ovat jokseenkin uudenlaisia tutkimustuloksia, joita kannattaa tulevaisuudessa tutkia lisää.

8.3 Tulevaisuuden ideoita ja huomioita

8.3.1 Jatkotutkimusideoita

Tulevaisuudessa on perusteltua tutkia lisää lasten sosiaalisia taitoja joukkueurheilukontekstissa. Jatkotutkimuksissa suurempi otoskoko ja tasaisemmat ryhmäkoot tarjoaisivat paremmat mahdollisuudet tilastollisesti merkitseville tuloksille. Otoksoon kasvattaminen voi olla yhden lajin puitteissa hankalaa, jolloin tutkimukseen voi ottaa mukaan myös muiden joukkueurheilulajien harrastajia. Lajien lisääminen luo myös uuden tutkimushaaran, jossa voidaan vertailla eri joukkueurheilulajien edustajien itsearvioituja sosiaalisia taitoja. Edelleen vanhoihin tutkimustuloksiin vertaileminen olisi osittain mahdollista. Jatkotutkimuksissa on myös validia vielä miettiä tarkemmin aina kohderyhmään sopivat kysymyspatteriston kysymykset ja niiden määrät.

Tulevaisuudessa pitkittäistutkimuksena voitaisiin tutkia vuoden välein kolmena mittauskertana samojen tutkittavien itsearvioitujen sosiaalisten taitojen tasoa ja niiden kehittymistä. Tämän avulla saataisiin tutkimustietoa siitä, onko joukkueurheilun harrastaminen ollut mahdollisesti sosiaalisten taitojen tasoa lisäävä tekijä tutkittaville. Tässä kohtaa pohdinnaksi muodostuu se, miten keskilapsuuden loppuun ja murrosiän alkuun liittyvät aikaisemmin mainitut

kehityksen muutokset, kuten itsekriittisyys (ks. mm. Crain, 2016; Schraw & Robinson, 2011, s. 382–383) saataisiin huomioitua. Tällaisen tutkimuksen avulla pystyttäisiin sitten paremmin tutkimaan lasten sosiaalisten taitojen kehitystä.

Olisi myös mielenkiintoista selvittää minkälaisia tuloksia saataisiin aikaan Suomessa, jos tehtäisiin Croninin ja Allenin (2017) LSSS-tutkimus kokonaisuudessaan. Olisivatko tulokset silloin tilastollisesti merkitsevää tasoa sosiaalisten taitojen osalta, kun kysymyksiä liittyen sosiaalisiin taitoihin olisi vähemmän kuin tässä tutkimuksessa. Samalla voisi selvittää, onko joukkueurheiluharrastaminen lapsen sosiaalisten taitojen tasoa lisäävä tekijä, ottaen tutkittavaksi myös sellaisia vastaajia, jotka eivät harrastaisi joukkueurheilua.

8.3.2 Tutkimuksen käytännön hyödyt

Tämä tutkimus toi arvokasta tutkimustietoa joukkueurheilun, tässä tapauksessa koripalloa harrastavien 7–11-vuotiaiden lasten itsearvioitujen sosiaalisten taitojen tason yhteyksistä ja eroista suhteessa heidän harrastettuihin vuosiinsa, sukupuoleen ja ikään. Tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää laajempien jatkotutkimuksien vertailukohteena. Lisäksi tätä tutkimusta kokonaisuudessaan voidaan hyödyntää joukkueurheilun valmentajakoulutuksen yhtenä lähteenä lasten sosiaalisten taitojen ja niiden tärkeyden näkökulmasta puhuttaessa.

Tutkimus myös auttaneekin sekä joukkueurheilun valmentajia että harrastajien huoltajia ymmärtämään, miksi on hyödyllistä mahdollistaa lapselle monenlaisia erilaisia sosiaalisia tilanteita. Ainoastaan näiden erilaisten vuorovaikutteisten ryhmien jäsenenä tulleiden kokemusten avulla ihminen voi päästä käyttämään ja kehittämään omia sosiaalisia taitojaan. Huoltajat, jotka haluavat lastensa olevan valmiita tulevaisuuteen, pitäisi olla tietoinen, että joukkueurheilussa tapahtuvat lukuisat vuorovaikutteiset hetket kehittävät ihmisen monia elämäntaitoja, kuten sosiaalisia taitoja (Coskuner ym., 2021). Me kasvattajat yhdessä voimme olla näiden tilanteiden mahdollistajana lapsille.

LÄHTEET

- Aine, A. (2012). *Urheiluvoikeuden kantavat periaatteet*. Edilex, 9.
- Alderson, P., & Morrow, V. (2011). *The ethics of research with children and young people: A practical handbook* (2. painos). SAGE.
- Allen, M., Titsworth, S. & Hunt, S. K. (2009). *Quantitative research in communication*. SAGE.
- Aro T., & Adenius-Jokivuori, M. (2014). Sosiaaliset taidot ja itsetunto. Teoksessa T. Siiskonen, T. Aro, T. Ahonen & R. Ketonen (toim.), *Joko se puhuu? Kielenkehityksen vaikeudet varhaislapsuudessa*. (4. uudistettu painos, s. 254–274). PS-kustannus.
- Autio, T., & Kaski, S. (2005). *Ohjaamisen taito: Liikunta tukemassa lapsen ja nuoren kasvua*. Edita.
- Babu, S. (2018). *Sports training*. Lulu Publication.
- Bandura, A., Bijou, S. W., Beilin, H., Klahr, D., Bronfenbrenner, U., Hinde, R. A., . . . Toppi, A. (2016). *Kuusi teoriaa lapsen kehityksestä*. United Press Global.
- Barber, N. (2014). *What Teachers Can Learn From Sports Coaches: A Playbook of Instructional*. Taylor & Francis.
- Becker, A. J. (2009). It's Not What They Do, It's How They Do It: Athlete Experiences of Great Coaching. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 4(1), 93–119. <https://doi.org/10.1260/1747-9541.4.1.93>
- Beilin, H. (1997/2016). Piaget'n teoria. Teoksessa R. Vasta (toim.), *Kuusi teoriaa lapsen kehityksestä* (s. 109–160). United Press Global.
- Bergeron, M. F. (2007). Improving health through youth sports: Is participation enough? *New Directions for Youth Development*, (115), 27–61. <http://dx.doi.org.ezproxy.jyu.fi/10.1002/yd.221>
- Berko, R. M., Wolvin, A. D., & Wolvin, D. R. (2010). *Communicating: A social, career and cultural focus* (11. painos). Allyn & Bacon.
- Bevans, R. (16.7.2020). Understanding P-values | Definition and Examples. Scribbr. <https://www.scribbr.com/statistics/p-value/>

- Blomqvist, M., Mononen, K., Koski, P., & Kokko, S. (2019). Urheilu ja seuraharrastaminen. Teoksessa S. Kokko & L. Martin (toim.), *Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa LIITU-tutkimuksen tuloksia 2018*. (s. 47–56). Valtion liikuntaneuvosto; Opetus- ja kulttuuriministeriö.
- Bloodworth, A., McNamee, M., & Bailey, R. (2012). Sport, physical activity and well-being: an objectivist account. *Sport, Education and Society*, 17(4), 497–514. <https://doi.org/10.1080/13573322.2011.608948>
- Bloom, G., Schinke, R., & Salmela, J. (1997). The development of communication skills by elite basketball coaches. *Coaching & sport science journal*, 2(3), 3–10. https://sportpsych.mcgill.ca/pdf/publications/Communication_Skills.pdf
- Bogart, K. R., Lund, E. M., & Rottenstein, A. (2018). Disability pride protects self-esteem through the rejection-identification model. *Rehabilitation Psychology*, 63(1), 155–159. <https://doi.apa.org/doi/10.1037/rep0000166>
- Brackett, G. (2011). *Winning: From Walk-On to Captain, in Football and Life*. Clerisy Press.
- Bruner, M. W., Balish, S. M., Forrest, C., Brown, S., Webber, K., Gray, E., & Shields, C. A. (2017). Ties that bond: Youth sport as a vehicle for social identity and positive youth development. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 88(2), 209–214. <https://doi.org/10.1080/02701367.2017.1296100>
- Bryant, L. M., Duncan, R. J., & Schmitt, S. A. (2021). The Cognitive Benefits of Participating in Structured Sports for Preschoolers, *Early Education and Development*, 32(5), 729–740. <https://doi.org/10.1080/10409289.2020.1799619>
- Camiré, M., Forneris, T., Trudel, P., & Bernard, D. (2011). Strategies for helping coaches facilitate positive youth development through sport. *Journal of Sport Psychology in Action*, 2(2), 92–99. <https://doi.org/10.1080/21520704.2011.584246>
- Cassidy, T., & Kidman, L. (2010). Initiating a national coaching curriculum - a paradigmatic shift? *Physical Education and Sport Pedagogy*, 15, 307–322. <https://doi.org/10.1080/17408980903409907>

- Cartledge, G., & Milburn, J. F. (1978). The Case for Teaching Social Skills in the Classroom: A Review. *Review of Educational Research*, 48(1), 133–156. <https://doi.org/10.3102/00346543048001133>
- Chan, C. (2010). Assessment: *Self and Peer Assessment*. Assessment Resources@HKU. University of Hong Kong. https://ar.cetl.hku.hk/self_peer.htm
- Coachingbest. (7.7.2020). Bodylanguage in coaching: Tool for effective communication. *Coachingbestblog*. <https://www.coachingbest.com/blog/body-language-in-coaching-a-tool-for-effective-communication-2>
- Cohen, D. (2018). *How the child's mind develops* (3. painos). Routledge.
- Coskuner, Z., Büyükçelebi, H., Kurak, K., & Acak, M. (2021). Examining the Impact of Sports on Secondary Education Students' Life Skills. *International Journal of Progressive Education*. <https://doi.org/10.29329/ijpe.2021.332.18>
- Côté, J., & Fraser-Thomas, J. (2007). *Youth involvement in sport*. Sport psychology: Canadian perspective.
- Côté, J., & Gilbert, W. (2009). An Integrative Definition of Coaching Effectiveness and Expertise. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 4(3), 307–323. <https://doi.org/10.1260/174795409789623892>
- Corder, G. W., & Foreman, D. I. (2009). *Nonparametric statistics for non-statisticians: A step-by-step approach*. Wiley.
- Crain, W. C. (2016). *Theories of development: Concepts and applications* (6. painos). Routledge.
- Cronin L. D., & Allen J. (2017). Development and initial validation of the Life Skills Scale for Sport. *Psychology of Sport and Exercise*, 28, 105-119. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2016.11.001>
- Driska, A.,P. (2020). Quality Sport Coaching in Action: The Application of the National Standards for Sport Coaches in Youth Sport, *Strategies*, 33(6), 14-20. <https://doi.org/10.1080/08924562.2020.1812330>

- Dus, S., & Aslan, T. (2020). The Effect of Sport on Life Skills in High School Students. *Asian Journal of Education and Training*, 6(2), 161-168.
<https://doi.org/10.20448/journal.522.2020.62.161.168>
- Eischberg, H. (2004). Identiteetin ilmaisemisen ristiriitaiset mallit. Pohdintoja ruumiillisesta liikunnasta, poliittisista ideologioista ja olympialaisesta humanismista. Teoksessa K. Ilmanen ym. (toim.), *Pelit ja kentät. Kirjoituksia liikunnasta ja urheilusta* (s. 9–29). Jyväskylän yliopisto.
- Farrell, Ann. (2005). *Ethics and Research with Children*. Open University Press.
- Forsman, H., & Lampinen, K. (2008). *Laatua käytännön valmennukseen – Oleellisen oivaltaminen tärkeää*. VK-Kustannus.
- Gresham, F., M., & Elliott, S., N. (1990). Test Review: F. M. Gresham & S. N. Elliott Social Skills Improvement System Rating Scales. Minneapolis, MN: NCS Pearson, 2008. *Journal of Psychoeducational Assessment*, 29 (3), 292–296.
<https://doi.org/10.1177/0734282910385806>
- Goldstein, A., P. (1980/2012). "How are my social skills – checklist". Osana E. McGinnis, M. Sprafkin, J. Gershaw & P. Kline (toim.), *Skillstreaming the adolescent: A guide for teaching social skills* (3. painos). Research Press.
- Good, P. I., & Hardin, J. W. (2011). *Common Errors in Statistics (and How to Avoid Them)*. John Wiley & Sons.
- Gould, D., Flett, R., & Lauer, L. (2012). The relationship between psychosocial developmental and the sports climate experienced by underserved youth. *Psychology of Sport and Exercise*, 13(1), 80-87.
<https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2011.07.005>
- Hardman, K. (2005). Trends in physical education and society: Challenges for the physical. Teoksessa D. Milanović & F. Prot (toim.), *4th International Scientific Conference on Kinesiology: Science and Profession – Challenge for the future* (s. 9–17). University of Zagreb.
- Harrist, C. J., & Witt, P. A. (2012). Seeing the court: A qualitative inquiry into youth basketball as a positive developmental context. *Journal of Sport Behavior*, 35(2), 125–153.
- Hartley, P. (1997). *Group communication*. Routledge.

- Hattie, J., & Timperley, H. (2007). The Power of Feedback. *Review of Educational Research*, 77(1), 81–112. <https://doi.org/10.3102%2F003465430298487>
- Heikkilä, T. (2014). *Tilastollinen tutkimus* (9. uudistettu painos.). Edita.
- Hersen, M., Eisler, R. M., & Miller, P. M. (1979). *Progress in behavior modification*. Volume 7. Academic Press.
- Hiltunen, L. (2008). *Kyselytutkimus*. [PowerPoint-esitys].
<http://www.mit.jyu.fi/ope/kurssit/Graduryhma/PDFt/kyselytutkimus2.pdf>
- Hogg, M. A., & Abrams, D. (1993). *Group motivation: Social psychological perspectives*. Harvester.
- Holt, N. L. (2008). *Positive youth development*. Routledge.
- Hämäläinen, K. (2012). Valmentajan merkitys ja rooli. Teoksessa J. Finni, O. Aarresola, T. Jaakkola, S. Kalaja, N. Konttinen, S. Kokko & T. Sipari (toim.), *Asiantuntijatyö urheilijan polun lapsuusvaiheen määrittelemiseksi tutkimustiedon pohjalta* (s. 42–57). Edita.
- Hämäläinen, K., Danskanen K., Hakkarainen, H., Lintunen, T., Forsblom, K., Pulkkinen, S., Jaakkola, T., Pasanen, K., Kalaja, S., Arajärvi, P., Lehtoviita, T., & Riski, J. (2015). *Lasten ja nuorten hyöä harjoitte*. (1. painos). VK-Kustannus.
- Jaakkola, T. (2015). Valmennuksen pedagogiikka ja didaktiikka. Teoksessa K. Hämäläinen, K. Danskanen, H. Hakkarainen, T. Lintunen, K. Forsblom, S. Pulkkinen, T. Jaakkola, K. Pasanen, S. Kalaja, P. Arajärvi, T. Lehtoviita & J. Riski (toim.), *Lasten ja nuorten hyöä harjoittelu* (s. 125–144). (1. painos). VK-Kustannus.
- Jauhiainen, R., & Eskola, M. (1994). *Ryhmäilmiö*. WSOY.
- Johnson, S., Wojnar, P., Price, W., Foley, T., Moon, J., Esposito, E., & Cromartie, F. (2011). A coach's responsibility: Learning how to prepare athletes for peak performance. *The Sport Journal*. 14.
- Karaca, E. (2009). An Evaluation of Teacher Trainees' Opinions of the Peer Assessment in Terms of Some Variables. *World Applied Sciences Journal*, 6, 123-128. [http://www.idosi.org/wasj/wasj6\(1\)/18.pdf](http://www.idosi.org/wasj/wasj6(1)/18.pdf)

- Karademir, T. (2020). Sports in Gaining Life Skills: A Study on 10-14 Years Old Students. *Asian Journal of Education and Training*, 6(3), 485-492.
<https://doi.org/10.20448/journal.522.2020.63.485.492>
- Karjalainen, A., & Mononen, K. (2019). *Lasten ja nuorten fyysinen aktiivisuus ja seuraharrastaminen Suomessa*. KIHU.
- Kauppila, R. A. (2005). *Vuorovaikutus – ja sosiaaliset taidot: vuorovaikutusopas opettajille ja opiskelijoille*. PS-kustannus.
- Kataja, V. (2013). *Näkökantoja tieteellisiin julkaisuihin*. KYS.
- Keltikangas-Järvinen, L. (2010). *Sosiaalisuus ja sosiaaliset taidot*. WSOY.
- Kerski, J., & Clark, J. (2015). *Practical Sports Coaching*. Routledge.
- Kirveslahti, K., Sivén, T., Vahala, M., & Vihunen, R. (2014). *Kasvun aika* (1. painos.). Sanoma Pro.
- Kohonen, I., Kuula, A., & Spoof, S. (2019). Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa: *Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2019*. Tutkimuseettinen neuvottelukunta.
- Kokko, S. (2013). Liikuntakasvatus organisoidussa urheilussa. Teoksessa T. Jaakkola., J. Liukkonen & A. Sääkslahti (toim.), *Liikuntapedagogiikka*. (s. 125-140). PS-kustannus.
- Kopakkala, A. (2008). *Porukka, jengi, tiimi ryhmädynamiikka ja siihen vaikuttaminen*. Edita.
- Kulmala, M., & Laine, E. (2013). *Pärjää porukassa: Sosiaaliset taidot*. Nuortentalo.
- Kärkkäinen, N., & Mettovaara, M. (2016). *Sosiaalisten taitojen kehittyminen joukkueurheilussa* [Pro gradu -tutkielma, Oulun yliopisto].
<http://jultika.oulu.fi/Record/nbnfioulu-201606042294>
- Laine, K. (2005). *Minä, me ja muut sosiaalisissa verkostoissa*. Otava.
- Lerikkanen, M., & Pakarinen, E. (2018). Opettajan merkitys oppimismotivaatiolle. Teoksessa K. Salmela-Aro (toim.), *Motivaatio ja oppiminen*. (s. 181-196). PS-Kustannus.

- Light, R. L., & Harvey, S. (2015). Positive Pedagogy for sport coaching. *Sport, Education and Society*, 22(2), 271-287.
<https://doi.org/10.1080/13573322.2015.1015977>
- Light, R. L., & Kentel, J. A. (2013). Mushin: Learning in technique-intensive sport as uniting mind and body through complex learning theory. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 20(4), 381-396.
<https://doi.org/10.1080/17408989.2013.868873>
- Little, T. D. (2013). *The Oxford handbook of quantitative methods: Vol. 2, Statistical analysis*. Oxford University Press.
- Lämsä, J., & Mäenpää, P. (2013/2014). Urheiluseurat valintavaiheen toimijana. Teoksessa K. Mononen, O. Aarresola, P. Sarkkinen, J. Finni, S. Kalaja, A. Härkönen & M. Pirrtimäki (toim.), *Tavoitteena nuoren urheilijan hyvä päivä: Urheilijan polun valintavaiheen asiantuntijatyö* (s. 73–80). Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus KIHU.
- Mahoney, J. L., Larson, R. & Eccles, J. S. (2005). *Organized activities as contexts of development: Extracurricular activities, after-school, and community programs*. Lawrence Erlbaum.
- Mannerheimin lastensuojeluliitto. (13.9.2019). 9-12-vuotiaan lapsen sosiaalinen kehitys. MLL. <https://www.mll.fi/vanhemmille/lapsen-kasvu-ja-kehitys/9-12-v/9-12-vuotiaan-sosiaalinen-kehitys/>
- Martin, R. P., Lease, A. M., & Slobodskaya, H. R. (2021). *Temperament and children: Profiles of individual differences*. Springer International Publishing AG.
- Matson, J. L., Matson, M. L., & Rivet, T. T (2007). Social-skills treatments for children with autism spectrum disorders: An overview. *Behavior Modification*, 31(5), 682–707. <https://doi.org/10.1177%2F0145445507301650>
- Mattila, K. (2007). *Arvostava kohtaaminen: Arjessa, auttamistyössä ja työyhteisössä*. PS-kustannus.
- McGinnis, E., Sprafkin, M., Gershaw, J., & Kline, P. (2012). *Skillstreaming the adolescent: A guide for teaching social skills* (3. painos). Champaign Research Press.

- Miles, J., & Shevlin, M. (2001). *Applying regression & correlation: A guide for students and researchers*. Sage.
- Meredith, J. (15.10.2018). Why parents, coaches must be partners. *USA football*.
<https://blogs.usafootball.com/blog/6709/why-parents-coaches-must-be-partners>
- Merrell, K. W., & Gimpel, G. A. (1998). *Social skills of children and adolescents: Conceptualization, assessment, treatment*. Psychology Press.
- Metsämuuronen, J. (2011). *Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä* (3. uudistettu painos). International Methelp.
- Miettinen, P. (1992). *Valmentaminen ja johtaminen: [joukkuelajit]*. Valmennuskolmio.
- Mussen, P. H., Conger, J. J., & Kagan, J. (1971). *Child development and personality: Study guide to accompany* (3. painos).
- Nauert, R. (15.3.2018). Physical activity helps improve social skills. *Psych Central*. <https://psychcentral.com/news/2018/03/15/physical-activity-helps-improve-socialskills/12120.html>
- Newell, J., Aitchison, T., & Grant, S. (2010). *Statistics for sports and exercise science*. Pearson Education Limited.
- Nummenmaa, L., Holopainen, M., Pulkkinen, P., & Kimpimäki, K. (2014). *Tilastollisten menetelmien perusteet* (1. painos.). Sanoma Pro.
- Nuoriso- ja lapsuudentutkimuksen tutkimuseettinen toimikunta. *TENK 2019*.
<https://www.nuorisotutkimusseura.fi/tutkimus/tutkimuseettinen-toimikunta>
- Nurmi, J., Ahonen, T., Lyytinen, H., Lyytinen, P., Pulkkinen, L., & Ruoppila, I. (2014). *Ihmisen psykologinen kehitys* (5. uudistettu painos). PS-kustannus.
- Packianathan, C. (2004). Group Dynamics in Sport. Teoksessa Spielberger, C., D. *Encyclopedia of Applied Psychology*. Elsevier, 127–136.
<https://doi.org/10.1016/B0-12-657410-3/00807-2>
- Parken, R. D. (2004). Development in the Family. *Annual Review of Psychology* 55, 365–399.

- Pasanen, E., & Pennanen, M. (2012). *5.-6.-luokkalaisten oppilaiden sosiaaliset taidot ja kiusaaminen koulussa ja liikuntaharrastuksessa* [Pro gradu - tutkielma, Jyväskylän yliopisto]. <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/39867>
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research & evaluation methods*. (3. painos). Sage Publications.
- Pawlowski, T., Schüttoff, U., Downward, P., & Lechner, M. (2018). Can Sport Really Help to Meet the Millennium Development Goals? Evidence From Children in Peru. *Journal of Sports Economics*, 19, 498–521.
<http://dx.doi.org/10.1177/1527002516661601>
- Pennington, D. C. (2000). *Social cognition*. Routledge.
- Puhakainen, J. (2001). *Lapsen aika – puheenvuoro lasten liikunnasta ja urheilusta*. Like.
- Pulkkinen, L. (2002). *Mukavaa yhdessä: Sosiaalinen alkupääoma ja lapsen sosiaalinen kehitys*. PS-Kustannus.
- Pölkki, P. (2020). *Koulutulokkaiden minäkäsitys eri kasvuympäristöissä*. Jyväskylän yliopisto.
- Pösö, T., Rutanen, N., Vehkalahti, K., Lagström, H., Ellonen, N., & Raevaara, L. (2010). *Lasten ja nuorten tutkimuksen etiikka*. Nuorisotutkimusseura: Nuorisotutkimusverkosto.
- Raiola, G., & Di Tore, A. (2012). Non-verbal communication and volleyball: A new way to approach the phenomenon. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 3(2), 347-347.
<https://www.richtmann.org/journal/index.php/mjss/article/view/11030>
- Reinikainen, A. 2013. *Lastenleirien järjestäminen 7-12-vuotiaille lapsille*. [Opinnäytetyö, Ylivieskan Centria Ammattikorkeakoulu].
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/60201/Reinikainen_A_nne.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Ritmala, M., Ojanen, T., Siven, T., Vihunen, R., & Vilen, M. 2010. *Lapsen aika*. (12.-13. painos). WSOY.

- Rutanan, N., Vehkalahti, K., & Alanko, A. (2019). *Lasten ja nuorten tutkimuksen etiikka: II, Tutkimuseettisistä sääntelystä elettyyn kohtaamiseen*. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura.
- Sand, O., Sjaastad, Ø. V., Haug, E., Bjålie, J. G., Toverud, K. C., & Hekkanen, R. (2011). *Ihminen: Fysiologia ja anatomia* (2. laitos.). WSOY.
- Salasuo, M., & Homi, H. (2021). *Harrastamisen äärellä: Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus 2020*. Opetus- ja kulttuuriministeriö.
- Sallinen, H. (2019). *Metsäläisistä maailmanparantajiksi: Suomalaisen itsetunnon kehityshistoriaa*. BoD - Books on Demand.
- Salmivalli, C. (2005). *Kaverien kanssa. Vertaissuhteet ja sosiaalinen kehitys*. PS-kustannus.
- Schraw, G., & Robinson, D. R. (2011). *Assessment of higher order thinking skills*. Information Age Pub.
- Seefeldt, V. D., & Ewing, M. E. (1997). *Youth sports in America: An overview*. President's Council on Physical Fitness and Sports.
<https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED413324.pdf>
- Smith, R. E., & Smoll, F. L. (2012). *Sport psychology for youth coaches: Developing champions in sports and life*. Rowman & Littlefield Publishers.
- Sullivan, P. (2004). Communication differences between male and female team sport athletes. *Communication Reports*, 17(2), 121-128.
<https://doi.org/10.1080/08934210409389381>
- Super, S., Verkooijen, K., & Koelen, M. (2018). The role of community sports coaches in creating optimal social conditions for life skill development and transferability – a salutogenic perspective. *Sport, Education and Society*, 23(2), 173-185. <https://doi.org/10.1080/13573322.2016.1145109>
- Taylor, P., Davies, L., Wells, P., Gilbertson, J., & Tayleur, W. (2015). *A review of the social impacts of culture and sport*. CASE.
- Telama, R., & Polvi, S. (2005). Liikunnan sosiaalinen merkitys. Teoksessa I. Vuori, S. Taimela & U. Kujala (toim.), *Liikuntalääketiede* (s. 628–638). Duodecim.
- Tiikkaja, J. (2014). *Ihmisen valmentaminen*. Auditorium.

- Trottier, C., & Robitaille, S. (2014). Fostering life skills development in high school and community sport: A comparative analysis of the coach's role. *Sport Psychologist*, 28(1), 10–21. <https://doi.org/10.1123/tsp.2012-0094>
- Tuomi, J., & Sarajärvi, A. (2011). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Tammi.
- Turkka, H., & Saarholm, J. (2021). *Lasten ja nuorten konfliktit: Opas haastavien ristiriitojen ratkaisemiseen*. PS-kustannus.
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta (2012). *Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa*.
https://tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta (2019). *Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa*. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja, 3(2).
https://tenk.fi/sites/default/files/2021-01/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2020.pdf
- Tähtinen, J., Laakkonen, E., Broberg, M., & Tähtinen, R. (2020). *Tilastollisen aineiston käsittelyn ja tulkinnan perusteita* (2. uudistettu painos.). Turun yliopiston kasvatustieteiden laitos.
- Uusihaka, H. (2018). *Joukkueurheilu vaikuttaa sosiaaliseen kehitykseen*. [Opinnäytetyö, Vaasan ammattikorkeakoulu].
- Valli, R. (2015). *Johdatus tilastolliseen tutkimukseen* (2. uudistettu painos). PS-kustannus.
- Valvio, T., & Parviainen, T. (2013). *Onnistu kouluttajana: 7 askelta yleisön hurmioon*. Kauppakamari.
- van Deurzen, E., & Adams, M. (2016). *Skills in Existential Counselling & Psychotherapy*. SAGE Publications Ltd.
- Vasarainen, J., & Hara, A. (2005). *Nuorten valmentaminen joukkuelajeissa: Jalkapallo, jääkiekko, salibandy*. Edita.
- Vilkka, H. (2007). *Tutki ja mittaa: Määrällisen tutkimuksen perusteet*. Tammi.
- Vähätörmä, M. (2020). *Joukkueurheilua harrastavien 7-9-vuotiaiden itsearvioitujen sosiaalisten taiojen yhteydet harrastusvuosiin, sukupuoleen ja ikään*

[Kandidaatin -tutkielma, Jyväskylän yliopisto].

<https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/70422>

Warner, S., & Dixon, M.,A. (2015). Competition, gender and the sport experience: an exploration among college athletes. *Sport, Education and Society*, 20(4), 527-545. <https://doi.org/10.1080/13573322.2013.774273>

Zamfir, M. V. (2017). Verbal and non-verbal communication in sport environment. *Marathon*, 9(1), 99-106.

<https://ideas.repec.org/a/rom/marath/v9y2017i1p99-106.html>

LIITTEET

Liite 1. Tutkimuskyselyn saatekirje

Arvoisa joukkueurheilua harrastavan lapsen huoltaja,

olen 5.vuoden luokanopettajaopiskelija Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnasta. Teen opinnäytetyötä 7–11-vuotiaiden joukkueurheilua harrastavien lasten sosiaalista taidoista. Lisäksi toimin Honsun minipoikien päävalmentajana ja mikropoikien apuvalmentajana täällä Jyväskylässä. Opinnäytetyötäni ohjaa apulaisprofessori Pekka Mertala (puh. +358 504670082; pemertal@jyu.fi).

Tämän tutkimuksen päätavoitteena on saada tietoa 7–11-vuotiaiden joukkueurheilua harrastavien lasten itsearvioitujen sosiaalisten taitojen tasosta sekä taitojen yhteydestä joukkueurheilun harrastamiseen.

Joukkueymmärretään tässä tutkimuksessa sosiaalisten tilanteiden mahdollistajana. Tutkimuksessa on tarkoitus myös selvittää vaikuttavatko sukupuoli, ikä tai harrastetut vuodet joukkueurheilun parissa sosiaalisten taitojen itsearvioituun tasoon. Koripallo valikoitui tutkimuksen kohdelajiksi oman peli- ja valmennusurani pohjalta sekä viime vuosina maamme nousujohteisen harrastajamäärän perusteella.

Toivon saavani opinnäytetyökyselyyni vastauksia 7–11-vuotiailta koripalloharrastajilta. Tutkimukseen osallistuminen on kertaluontoista, eikä se vaadi valmistautumista tai perehtymistä aiheeseen. Kysely koostuu suljetuista kysymyksistä ja yhdestä avoimesta kysymyksestä. Kyselyyn vastaaminen kestää 5–10 minuuttia. Kyselyyn vastaamisen toivotaan olevan mahdollisimman todenmukaista ja rehellistä. Vanhemmat saavat olla mukana kyselyn täytössä ja kysymysten lukijana, mutta vastaukset pitää tulla lapsen omien ajatuksien kautta. Vastaajia ei yksilöllistetä lainkaan, jolloin kyselyyn vastaaminen on täysin anonyymia.

Tämän saatekirjeen saajien sähköpostiosoitteet on saatu koripalloseurojen toimistoilta tai kyseisten joukkueiden valmentajat ovat lähettäneet teille saamansa sähköpostiviestini. Vastaukset tallentuvat kyselyyn täysin anonyymisti, jolloin kyselyn vastausta ja vastaajan sähköpostiosoitetta ei voida yhdistää tutkimuksen missään vaiheessa. Tutkimukseen vastaaminen antaa suostumuksen käyttää vastauksianne tutkimusaineistona. Toivon, että vastaisitte kyselyyn 15.2.2022 mennessä. Valmis graduni lähetetään samoille yhteyshenkilöille, jotka jatkolähehtävät sen myös teille huoltajille.

Lämmin kiitos kyselyyn vastaamisesta ja siten tutkimukseni toteutuksen tukemisesta, hyvää talven jatkoa ja tsemppiä treeneihin sekä peleihin.

Ystävällisin terveisin,
Matias Vähätörmä
Puh. +358 504315686

majumiva@student.jyu.fi

Kyselyyn pääset vastaamaan oheisesta linkistä:

<https://link.webpolsurveys.com/S/F2EC298AE28B8CD7>

Sosiaaliset taidot joukkueurheilussa

Taustatietosi

1. Sukupuoli *

- Tyttö
- Poika
- Muu
- En halua vastata

2. Ikä *

- 7-vuotta
- 8-vuotta
- 9-vuotta
- 10-vuotta
- 11-vuotta

3. Montako vuotta olet harrastanut koripalloa? *

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7

Liite 2, 2/6 Tutkimuskysely

4. Sisarusten määrä *

- 0
 1
 2
 3
 4
 5 tai enemmän

5. Kuinka monta kertaa viikossa keskimäärin käyt harjoituksissa ja peleissä? *

- 0
 1
 2
 3
 4
 5
 6

OMAT SOSIAALISET TAITOSI

Seuraavat kysymykset käsittelevät sosiaalisia taitojasi.
Mieti vastauksiasi koripalloharrastuksen näkökulmasta.

Merkitse sinua eniten kuvaava vaihtoehto.

Valitse 1, jos et koskaan osaa käyttää tätä taitoa

Valitse 2, jos tuskin koskaan osaat käyttää tätä taitoa

Valitse 3, jos joskus osaat käyttää tätä taitoa

Valitse 4, jos lähes aina osaat käyttää tätä taitoa

Valitse 5, jos aina osaat käyttää tätä taitoa

6. Ryhmätoimintaan osallistuminen *

	1	2	3	4	5
Osallistun joukkueeni toimintaan	☐	☐	☐	☐	☐

Liite 2, 3/6 Tutkimuskysely

7. Kuunteleminen *

	1	2	3	4	5
Pystyn kiinnittämään huomioni valmentajaan hänen puhuessaan	☐	☐	☐	☐	☐

8. Kuunteleminen *

	1	2	3	4	5
Pystyn kiinnittämään huomioni joukkuekaveriini hänen puhuessaan	☐	☐	☐	☐	☐

9. Keskustelun aloittaminen (valmentajan kanssa) *

	1	2	3	4	5
Pystyn aloittamaan keskustelun valmentajani kanssa	☐	☐	☐	☐	☐

10. Keskustelun aloittaminen (joukkuekaverin kanssa)

	1	2	3	4	5
Pystyn aloittamaan keskustelun joukkuekaverini kanssa	☐	☐	☐	☐	☐

11. Kysyminen (joukkuekaverilta) *

	1	2	3	4	5
Uskallan kysyä apua joukkuekaveriltani	☐	☐	☐	☐	☐

12. Kysyminen (valmentajalta) *

	1	2	3	4	5
Uskallan kysyä apua valmentajaltani	☐	☐	☐	☐	☐

Liite 2, 4/6 Tutkimuskysely

13. Kiittäminen *

	1	2	3	4	5
Pystyn kertomaan joukkueelleni, että olen kiitollinen jostain asiasta.	☐	☐	☐	☐	☐

OMAT SOSIAALISET TAITOSI

Merkitse sinua eniten kuvaava vaihtoehto.

Valitse 1, jos et koskaan osaa käyttää tätä taitoa

Valitse 2, jos tuskin koskaan osaat käyttää tätä taitoa

Valitse 3, jos joskus osaat käyttää tätä taitoa

Valitse 4, jos lähes aina osaat käyttää tätä taitoa

Valitse 5, jos aina osaat käyttää tätä taitoa

14. Esittäytyminen *

	1	2	3	4	5
Esittelen oma-aloitteisesti itseni uudelle joukkuekaverilleni	☐	☐	☐	☐	☐

15. Muiden esitteleminen *

	1	2	3	4	5
Autan uusia joukkuekavereitani esittelemään toisensa muille	☐	☐	☐	☐	☐

16. Kohteliaisuuksien sanominen *

	1	2	3	4	5
Osaan kertoa toisesta joukkuekaveristani jotain myönteistä (mistä pidän hänessä, mitä hän teki oikein tänään treeneissä yms.)	☐	☐	☐	☐	☐

OMAT SOSIAALISET TAITOSI

Liite 2, 5/6 Tutkimuskysely

Valitse 1, jos et koskaan osaa käyttää tätä taitoa

Valitse 2, jos tuskin koskaan osaat käyttää tätä taitoa

Valitse 3, jos joskus osaat käyttää tätä taitoa

Valitse 4, jos lähes aina osaat käyttää tätä taitoa

Valitse 5, jos aina osaat käyttää tätä taitoa

17. Avun antaminen *

	1	2	3	4	5
Autan joukkuekaveria, jos huomaan hänen tarvitsevan apua	☐	☐	☐	☐	☐

18. Anteeksi pyytäminen *

	1	2	3	4	5
Pyydän anteeksi, jos olen loukannut toista joukkuekaveriani	☐	☐	☐	☐	☐

19. Tunteiden tiedostaminen ja tunnistaminen *

	1	2	3	4	5
Tunnistan ja tiedostan omia tunteinani peleissä ja harjoituksissa (milloin olen iloinen, vihainen, surullinen yms.)	☐	☐	☐	☐	☐

20. Tunteiden ilmaisu *

	1	2	3	4	5
Pystyn ilmaisemaan tunteitani avoimesti peleissä ja harjoituksissa	☐	☐	☐	☐	☐

21. Ystävyyssuhteiden ylläpitäminen *

	1	2	3	4	5
Pystyn ylläpitämään läheisiä ystävyys-suhteita joukkuekavereihini	☐	☐	☐	☐	☐

Liite 2, 6/6 Tutkimuskysely

OMAT SOSIAALISET TAITOSI

Merkitse sinua eniten kuvaava vaihtoehto.

Valitse 1, jos et koskaan osaa käyttää tätä taitoa

Valitse 2, jos tuskin koskaan osaat käyttää tätä taitoa

Valitse 3, jos joskus osaat käyttää tätä taitoa

Valitse 4, jos lähes aina osaat käyttää tätä taitoa

Valitse 5, jos aina osaat käyttää tätä taitoa

22. Itsensä palkitseminen (positiivinen minäkäsitys) *

	1	2	3	4	5
Pystyn palkitsemaan itseni, kun olen ansainnut sen.	☐	☐	☐	☐	☐

23. Jakaminen *

	1	2	3	4	5
Pystyn jakamaan kokemuksiani joukkuekavereideni kesken	☐	☐	☐	☐	☐

24. Neuvotteleminen *

	1	2	3	4	5
Löydän ratkaisun, joka on minun ja toisen joukkuekaverini mieleen (kompromissi)	☐	☐	☐	☐	☐

25. Yhteistyökyky *

	1	2	3	4	5
Tulen toimeen kaikkien joukkueeni jäsenten kanssa (pelaajat + valmentajat)	☐	☐	☐	☐	☐

26. Millaisia sosiaalisia taitoja olet omasta mielestäsi oppinut koripalloharrastuksestasi?